

III

(Alte acte)

SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

DECIZIA AUTORITĂȚII AELS DE SUPRAVEGHERE

NR. 321/14/COL

din 10 septembrie 2014

de modificare pentru a suta oară a normelor procedurale și de fond în domeniul ajutoarelor de stat prin adoptarea unor noi orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate [2015/1856]

AUTORITATEA AELS DE SUPRAVEGHERE („Autoritatea”),

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European („Acordul privind SEE”), în special articolele 61-63 și Protocolul 26,

având în vedere Acordul dintre statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție („Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție”), în special articolul 5 alineatul (2) litera (b) și articolul 24, precum și articolul 1 din partea I a Protocolului 3 la acesta,

întrucât:

În temeiul articolului 24 din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție, Autoritatea pune în aplicare dispozițiile Acordului privind SEE în materie de ajutoare de stat.

În temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție, Autoritatea emite comunicări sau orientări privind aspectele tratate în Acordul privind SEE, în cazul în care acest acord sau Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție prevede în mod expres acest lucru sau în cazul în care Autoritatea îl consideră necesar.

La 9 iulie 2014, Comisia Europeană a adoptat „Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate”⁽¹⁾. Orientările au stabilit condițiile în care ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate pot să fie declarate compatibile. Orientările se aplică de la 1 august 2014.

Aceste orientări sunt relevante pentru Spațiul Economic European.

Aplicarea uniformă a normelor SEE în materie de ajutoare de stat trebuie asigurată pe tot teritoriul Spațiului Economic European, în conformitate cu obiectivul omogenității stabilit la articolul 1 din Acordul privind SEE.

În conformitate cu punctul II de la titlul „GENERALITĂȚI” din anexa XV la Acordul privind SEE, Autoritatea, după consultarea prealabilă a Comisiei Europene, trebuie să adopte noi orientări care să corespundă celor adoptate de Comisia Europeană,

în urma consultării Comisiei Europene,

în urma consultării statelor AELS asupra acestui subiect prin intermediul unei scrisori din 1 august 2014,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Normele de fond în domeniul ajutoarelor de stat se modifică prin introducerea unor noi orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate. Noile orientări sunt anexate prezentei decizii și fac parte integrantă din aceasta.

⁽¹⁾ JO C 249, 31.7.2014, p. 1.

Articolul 2

Numai versiunea în limba engleză este autentică.

Adoptată la Bruxelles, 10 septembrie 2014.

Pentru Autoritatea AELS de Supraveghere

Oda Helen SLETNES

Președinte

Helga JÓNSDÓTTIR

Membru al Colegiului

ANEXĂ

**ORIENTĂRI PRIVIND AJUTOARELE DE STAT PENTRU SALVAREA ȘI RESTRUCTURAREA
ÎNTEPRINDERILOR NEFINANCIARE AFLATE ÎN DIFICULTATE**

**„PARTEA III
NORME ORIZONTALE**

Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate ⁽¹⁾

Cuprins

1.	INTRODUCERE	38
2.	DOMENIUL DE APLICARE AL ORIENTĂRILOR	41
2.1.	Domeniul de aplicare la nivel sectorial	41
2.2.	Domeniul de aplicare material: sensul noțiunii de «întreprindere aflată în dificultate»	41
2.3.	Ajutoare pentru salvare, ajutoare de restructurare și sprijin temporar pentru restructurare	42
2.4.	Ajutoare pentru acoperirea costurilor sociale ale restructurării	42
3.	COMPATIBILITATEA CU FUNCȚIONAREA ACORDULUI PRIVIND SEE	43
3.1.	Contribuția la un obiectiv de interes comun	44
3.1.1.	Demonstrarea dificultății sociale sau a disfuncționalității pieței	44
3.1.2.	Planul de restructurare și restabilirea viabilității pe termen lung	45
3.2.	Necesitatea intervenției statului	46
3.3.	Caracterul adecvat	46
3.3.1.	Ajutoarele pentru salvare	46
3.3.2.	Ajutoare de restructurare	47
3.4.	Efectul stimulativ	47
3.5.	Proportionalitatea ajutorului/ajutor limitat la minimum	47
3.5.1.	Ajutoare pentru salvare	47
3.5.2.	Ajutoare de restructurare	47
3.6.	Efecte negative	49
3.6.1.	Principiul «pentru prima și ultima dată»	49
3.6.2.	Măsuri de limitare a denaturărilor concurenței	50
3.6.3.	Beneficiarii ajutoarelor ilegale anterioare	52
3.6.4.	Condiții specifice referitoare la aprobarea ajutorului	52
3.7.	Transparență	52
4.	AJUTOARE DE RESTRUCTURARE ÎN ZONELE ASISTATE	53
5.	AJUTOARE ACORDATE PRESTATORILOR DE SIEG AFLAȚI ÎN DIFICULTATE	53

⁽¹⁾ Prezentele orientări corespund Orientărilor Comisiei Europene privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, adoptate la 9 iulie 2014 (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

6.	SCHEME DE AJUTOARE CU UN CUANTUM MAI REDUS ȘI PENTRU BENEFICIARI MAI MICI	54
6.1.	Condiții generale	54
6.2.	Obiectiv de interes comun	55
6.3.	Caracterul adecvat	55
6.4.	Proportionalitatea ajutorului/ajutor limitat la minimum	55
6.5.	Efecte negative	56
6.6.	Sprijinul temporar pentru restructurare	56
6.7.	Durată și evaluare	57
7.	PROCEDURI	57
7.1.	Procedura accelerată în cazul ajutoarelor pentru salvare	57
7.2.	Proceduri privind planurile de restructurare	58
7.2.1.	Punerea în aplicare a planului de restructurare	58
7.2.2.	Modificarea planului de restructurare	58
7.2.3.	Necesitatea de a notifica Autorității orice ajutor acordat beneficiarului în timpul perioadei de restructurare	58
8.	RAPORTARE ȘI MONITORIZARE	59
9.	MĂSURI UTILE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 1 ALINEATUL (1) DIN PARTEA I A PROTOCOLULUI 3	59
10.	DATA APLICĂRII ȘI DURATA	59

1. Introducere

- (1) În prezentele orientări, Autoritatea AELS de Supraveghere («Autoritatea») stabilește condițiile în care ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate pot să fie considerate compatibile cu funcționarea Acordului privind Spațiul Economic European («Acordul privind SEE») în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.
- (2) Autoritatea a adoptat primele Linii directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽¹⁾ în 1994. O versiune modificată a liniilor directoare a fost adoptată în 1999 ⁽²⁾. În 2004, Autoritatea a adoptat noi linii directoare ⁽³⁾, a căror perioadă de valabilitate a fost prelungită mai întâi până la 30 noiembrie 2012 ⁽⁴⁾ și apoi până la înlocuirea acestora cu noi norme ⁽⁵⁾.
- (3) În comunicarea din 8 mai 2012 privind modernizarea ajutoarelor de stat în UE ⁽⁶⁾, Comisia Europeană («Comisia») a anunțat trei obiective cu privire la modernizarea controlului ajutoarelor de stat:
- (a) încurajarea creșterii durabile, inteligente și favorabile incluziunii pe o piață internă competitivă;
 - (b) concentrarea controlului *ex ante* efectuat de Comisie asupra cazurilor care au cel mai mare impact asupra pieței interne, consolidând, în același timp, cooperarea cu statele membre în materie de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat;
 - (c) eficientizarea prin simplificare a normelor și accelerarea procesului decizional.

⁽¹⁾ Decizia nr. 4/94/COL (JO L 231, 3.9.1994, p. 1, și Suplimentul SEE nr. 32, 3.9.1994, p. 1). Durata de valabilitate a acestor linii directoare a fost prelungită până la 31 decembrie 1998 și, ulterior, până la 31 decembrie 1999.

⁽²⁾ Decizia nr. 329/99/COL (JO L 274, 26.10.2000, p. 1, și Suplimentul SEE nr. 48, 26.10.2000, p. 14).

⁽³⁾ Decizia nr. 305/04/COL (JO L 107, 28.4.2005, p. 28, și Suplimentul SEE nr. 21, 28.4.2005, p. 1).

⁽⁴⁾ Decizia nr. 433/09/COL (JO L 48, 25.2.2010, p. 27, și Suplimentul SEE nr. 9, 25.2.2010, p. 12).

⁽⁵⁾ Decizia nr. 438/12/COL (JO L 190, 11.7.2013, p. 91, și Suplimentul SEE nr. 40, 11.7.2013, p. 15).

⁽⁶⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Modernizarea ajutoarelor de stat în UE, COM(2012) 209 final.

- (4) În special, comunicarea invita la o abordare comună privind revizuirea diferitelor orientări și cadre, bazată pe consolidarea pieței interne, promovarea eficacității sporite a cheltuielilor publice printr-o contribuție îmbunătățită a ajutoarelor de stat la realizarea obiectivelor de interes comun și analizarea cu mai mare rigurozitate a efectului stimulator, limitarea ajutorului la minimum și evitarea eventualelor efecte negative ale ajutoarelor asupra concurenței și a schimburilor comerciale. Autoritatea urmează, de asemenea, această abordare.
- (5) Autoritatea a revizuit orientările privind salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate pe baza experienței sale în aplicarea normelor existente și în conformitate cu abordarea comună menționată mai sus. Revizuirea ține cont, de asemenea, de Strategia Europa 2020 adoptată de Comisie ⁽¹⁾ și de faptul că efectele negative ale ajutoarelor de stat ar putea să afecteze necesitatea de a stimula productivitatea și creșterea economică, de a proteja egalitatea de șanse a întreprinderilor și de a combate protecționismul național.
- (6) Ajutoarele pentru salvare și restructurare se numără printre tipurile de ajutoare de stat care denaturează cel mai mult concurența. Este bine stabilit faptul că sectoarele de succes ale economiei înregistrează o creștere a productivității nu pentru că toate întreprinderile prezente pe piață înregistrează o creștere a productivității, ci, mai degrabă, deoarece întreprinderile cele mai eficiente și avansate din punct de vedere tehnologic se dezvoltă în detrimentul celor care sunt mai puțin eficiente sau care au produse depășite. Ieșirea de pe piață a întreprinderilor mai puțin eficiente permite concurenților mai eficienți să se dezvolte și să reintroducă active pe piață, unde acestea pot să fie utilizate într-un mod mai productiv. Intervenind în acest proces, ajutoarele pentru salvare și de restructurare pot să încetinească în mod semnificativ creșterea economică în sectoarele în cauză.
- (7) În cazul în care unele părți ale unei întreprinderi aflate în dificultate rămân în esență viabile, întreprinderea poate fi în măsură să realizeze o restructurare care să conducă la abandonarea anumitor activități care generează structural pierderi și să permită reorganizarea celorlalte activități pe o bază care să ofere o perspectivă rezonabilă de viabilitate pe termen lung. O astfel de restructurare ar trebui să fie posibilă în mod obișnuit fără ajutoare de stat, prin intermediul unor acorduri încheiate cu creditorii sau prin intermediul unor proceduri de insolvență sau de reorganizare. Legislația modernă în materie de insolvență ar trebui să ajute întreprinderile solide să supraviețuiască, să contribuie la protejarea locurilor de muncă, să dea furnizorilor posibilitatea de a-și păstra clienții și să permită proprietarilor de întreprinderi viabile să păstreze valoarea acestora ⁽²⁾. De asemenea, procedura de insolvență poate să restabilească o întreprindere viabilă pe piață prin achiziționarea de către terți fie a întreprinderii respective care își continuă activitatea, fie a diverselor sale active de producție.
- (8) Rezultă că întreprinderile ar trebui să fie eligibile pentru ajutor de stat numai atunci când au epuizat toate opțiunile de pe piață și în cazul în care un astfel de ajutor este necesar pentru realizarea unui obiectiv de interes comun bine definit. Întreprinderilor ar trebui să li se permită să beneficieze de ajutor în temeiul prezentelor orientări doar o dată la zece ani (principiul «pentru prima și ultima dată»).
- (9) O altă preocupare se referă la problema hazardului moral creat de ajutorul de stat. Întreprinderile care anticipează că ar putea fi salvate atunci când se confruntă cu dificultăți ar putea pune în aplicare strategii de afaceri excesiv de riscante și neviabile. În plus, perspectiva acordării de ajutoare pentru salvarea și restructurarea unei anumite întreprinderi poate să reducă artificial costurile de capital ale acesteia, conferindu-i un avantaj concurențial nejustificat pe piață.
- (10) Ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate pot, de asemenea, să submineze piața internă prin transferarea către alte părți contractante a unei cote inechitabile a sarcinilor aferente ajustării structurale și problemelor sociale și economice conexe. Acest lucru nu este de dorit în sine și poate să declanșeze o cursă inutilă a subvențiilor între părțile contractante. Un astfel de ajutor poate să conducă, de asemenea, la crearea de obstacole la intrarea pe piață, precum și la subminarea stimulentei în favoarea activităților transfrontaliere, contrar obiectivelor pieței interne.
- (11) Prin urmare, este important să se asigure faptul că ajutoarele sunt autorizate numai în condiții care să atenueze efectele dăunătoare potențiale ale acestora și să promoveze eficacitatea cheltuielilor publice. În ceea ce privește ajutoarele de restructurare, cerințele privind revenirea la viabilitate, contribuția proprie și măsurile de limitare a denaturărilor concurenței și-au dovedit utilitatea în ceea ce privește atenuarea efectelor dăunătoare potențiale ale unor astfel de ajutoare. Cerințele respective continuă să se aplice în cadrul prezentelor orientări și au fost adaptate, când a fost necesar, pentru a se ține seama de experiența pe care Autoritatea a dobândit-o recent în

⁽¹⁾ Comunicare a Comisiei: EUROPA 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, COM(2010) 2020 final.

⁽²⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European: O nouă abordare europeană privind eșecul în afaceri și insolvența, COM(2012) 742 final. A se vedea, de asemenea, Recomandarea Comisiei din 12 martie 2014 privind o nouă abordare a eșecului în afaceri și a insolvenței, C(2014) 1500 final, în special considerentul 12.

materie. Noțiunea de repartizare a sarcinilor a fost introdusă, *inter alia*, pentru a face față mai bine hazardului moral. În cazul ajutoarelor pentru salvare și al sprijinului temporar pentru restructurare, efectele dăunătoare potențiale sunt atenuate prin intermediul unor restricții privind durata și forma ajutorului.

- (12) În cazul în care ajutorul ia forma asistenței privind lichiditatea, care este limitată atât în ceea ce privește cuantumul, cât și durata, preocupările referitoare la efectele sale dăunătoare potențiale sunt mult mai reduse, astfel încât ajutorul poate să fie aprobat în condiții mai puțin severe. Cu toate că un asemenea ajutor ar putea, în principiu, să fie utilizat pentru a sprijini un întreg proces de restructurare, limitarea perioadei de acordare a ajutorului pentru salvare la șase luni înseamnă că acest lucru se întâmplă rar; în schimb, ajutorul pentru salvare este urmat, de regulă, de un ajutor de restructurare.
- (13) Pentru a încuraja utilizarea unor forme de ajutor care denaturează mai puțin concurența, prezentele orientări introduc un nou concept de «sprijin temporar pentru restructurare». Ca și ajutorul pentru salvare, sprijinul temporar pentru restructurare nu poate fi acordat decât sub formă de asistență privind lichiditatea, care este limitată atât în ceea ce privește cuantumul, cât și durata. Cu toate acestea, pentru a-i permite să sprijine un întreg proces de restructurare, durata maximă a sprijinului temporar pentru restructurare este stabilită la 18 luni. Sprijinul temporar pentru restructurare poate să fie acordat numai IMM-urilor ⁽¹⁾ și întreprinderilor de stat mai mici ⁽²⁾, care întâmpină mai multe dificultăți decât întreprinderile mari în ceea ce privește accesul la lichidități.
- (14) În cazul în care ajutorul pentru prestatorii de servicii de interes economic general (denumite în continuare «SIEG») aflați în dificultate intră sub incidența prezentelor orientări, evaluarea ar trebui să fie efectuată în conformitate cu principiile standard ale orientărilor. Cu toate acestea, aplicarea specifică a principiilor respective ar trebui să fie adaptată, dacă este necesar, pentru a se ține seama de natura specifică a SIEG și, în special, de necesitatea de a asigura continuitatea prestării serviciului în conformitate cu articolul 59 alineatul (2) din Acordul privind SEE.
- (15) În condițiile actuale ale supracapacității semnificative de producție de la nivel european și mondial, ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate din sectorul siderurgic nu sunt justificate. Prin urmare, sectorul siderurgic ar trebui să fie exclus din domeniul de aplicare al prezentelor orientări.
- (16) În Uniunea Europeană, Decizia 2010/787/UE a Consiliului ⁽³⁾ stabilește condițiile în care, până în anul 2027, se pot acorda ajutoare de funcționare, sociale și de mediu pentru producția necompetitivă din sectorul cărbunelui ⁽⁴⁾. Normele actuale urmează normele sectoriale anterioare aplicate între 2002 și 2010 ⁽⁵⁾ și între 1993 și 2002 ⁽⁶⁾, care au facilitat restructurarea întreprinderilor necompetitive active în sectorul cărbunelui. În consecință și ținând seama de necesitatea constantă de a sprijini ajustarea structurală a producției de cărbune în Uniune, normele actuale sunt mai stricte decât cele precedente și prevăd încetarea permanentă a producției și a vânzării de către unitățile de producție a cărbunelui care beneficiază de ajutor, precum și închiderea definitivă a unităților de producție necompetitive până la 31 decembrie 2018, cel târziu. Pentru aplicarea acestor norme, mai multe state membre ale Uniunii Europene au adoptat și pun în aplicare planuri care conduc la închiderea definitivă a minelor de cărbune aflate în dificultate exploatate de întreprinderi din acest sector ⁽⁷⁾. Autoritatea ia notă de faptul că Decizia 2010/787/UE nu se aplică statelor AELS care fac parte din SEE. Având în vedere caracteristicile speciale ale sectorului cărbunelui, Autoritatea a decis să îl excludă din domeniul de aplicare al prezentelor orientări.
- (17) Experiența Autorității în ceea ce privește salvarea și restructurarea instituțiilor financiare în timpul crizei financiare și economice a demonstrat că normele specifice aplicabile sectorului financiar pot să fie benefice, având în vedere caracteristicile specifice ale instituțiilor financiare și ale piețelor financiare. În consecință, întreprinderile care fac obiectul normelor specifice aplicabile sectorului financiar sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentelor orientări.

⁽¹⁾ În sensul prezentelor orientări, noțiunile de «IMM», «întreprindere mică» și «întreprindere mijlocie» au înțelesul stabilit în Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36). Orientările Autorității privind ajutoarele acordate microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), adoptate prin Decizia 94/06/COL (JO L 36, 5.2.2009, p. 62), încorporează definiția stabilită în recomandarea Comisiei. O «întreprindere mare» înseamnă o întreprindere care nu este un IMM.

⁽²⁾ În sensul prezentelor orientări, pentru evitarea discriminării între întreprinderile publice și întreprinderile private, «întreprinderile de stat mai mici» sunt unități economice cu putere independentă de decizie care ar putea fi considerate întreprinderi mici sau mijlocii în temeiul Recomandării 2003/361/CE, dacă 25 % sau mai mult din capitalul sau din drepturile de vot ale acestora nu ar fi controlate, direct sau indirect, în comun sau individual, de unul sau de mai multe organisme publice.

⁽³⁾ Decizia 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive (JO L 336, 21.12.2010, p. 24).

⁽⁴⁾ JO L 336, 21.12.2010, p. 24.

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 1407/2002 al Consiliului din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui (JO L 205, 2.8.2002, p. 1).

⁽⁶⁾ Decizia nr. 3632/93/CECO a Comisiei din 28 decembrie 1993 de stabilire a unor reguli comunitare cu privire la ajutorul de stat pentru industria cărbunelui (JO L 329, 30.12.1993, p. 12).

⁽⁷⁾ A se vedea deciziile Comisiei în cazurile N 175/10 – Slovenia, SA 33013 – Polonia, N 708/07 – Germania, SA.33033 – România și SA 33861 – Ungaria.

2. Domeniul de aplicare al orientărilor

2.1. Domeniul de aplicare la nivel sectorial

- (18) Autoritatea va aplica prezentele orientări ajutoarelor pentru toate întreprinderile aflate în dificultate, cu excepția celor care își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui ⁽¹⁾ sau în sectorul siderurgic ⁽²⁾ și a celor care fac obiectul normelor specifice aplicabile instituțiilor financiare ⁽³⁾, fără a se aduce atingere niciunei norme specifice privind întreprinderile aflate în dificultate dintr-un anumit sector ⁽⁴⁾.

2.2. Domeniul de aplicare material: sensul noțiunii de «întreprindere aflată în dificultate»

- (19) O parte contractantă care propune acordarea de ajutor unei întreprinderi în conformitate cu prezentele orientări trebuie să demonstreze, pe baza unor motive obiective, că întreprinderea în cauză se află în dificultate în sensul prezentei secțiuni, sub rezerva dispozițiilor specifice privind ajutorul pentru salvare și sprijinul temporar pentru restructurare de la punctul 29.
- (20) În sensul prezentelor orientări, o întreprindere este considerată a fi în dificultate în cazul în care, fără intervenția statului, aceasta va fi obligată, aproape sigur, să își înceteze activitatea în termen scurt sau mediu. Prin urmare, o întreprindere este considerată a fi în dificultate dacă este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:
- (a) în cazul unei societăți cu răspundere limitată ⁽⁵⁾, atunci când mai mult de jumătate din capitalul social subscris ⁽⁶⁾ a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un quantum cumulat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris;
 - (b) în cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru datoriile societății ⁽⁷⁾, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu, astfel cum reiese din contabilitatea societății, a dispărut din cauza pierderilor acumulate;
 - (c) atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru inițierea unei proceduri colective de insolvență la cererea creditorilor săi;
 - (d) în cazul unei întreprinderi care nu este un IMM, atunci când, în ultimii doi ani:
 - (i) raportul datorii/capitaluri proprii al întreprinderii a fost mai mare de 7,5; și
 - (ii) capacitatea de acoperire a dobânzilor calculată pe baza EBITDA a fost sub 1,0.
- (21) O întreprindere nou-creată nu este eligibilă pentru ajutoare în temeiul prezentelor orientări, chiar dacă poziția sa financiară inițială este nesigură. Acesta este cazul, de exemplu, atunci când o nouă întreprindere se formează ca urmare a lichidării unei întreprinderi anterioare sau atunci când aceasta doar preia activele întreprinderii respective. O întreprindere va fi considerată, în principiu, nou-creată în primii trei ani de funcționare în domeniul de activitate respectiv. Numai după această perioadă, întreprinderea va deveni eligibilă pentru ajutor în temeiul prezentelor orientări, cu condiția ca:
- (a) aceasta să poată fi considerată o întreprindere aflată în dificultate în sensul prezentelor orientări; și ca
 - (b) aceasta să nu facă parte dintr-un grup mai mare de întreprinderi ⁽⁸⁾, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctul 22.

⁽¹⁾ Astfel cum sunt definite în Decizia 2010/787/UE.

⁽²⁾ Astfel cum sunt definite în anexa II la Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020, Decizia nr. 407/13/COL (JO L 166, 5.6.2014, p. 44, și Suplimentul SEE nr. 33, 5.6.2014, p. 1).

⁽³⁾ Orientări privind aplicarea, de la 1 decembrie 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare («Orientările bancare 2013»), Decizia nr. 464/13/COL (JO L 264, 4.9.2014, p. 6).

⁽⁴⁾ Norme specifice de acest tip există pentru sectorul transportului feroviar de marfă – a se vedea Liniile directoare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare, Decizia nr. 788/08/COL (JO L 105, 21.4.2011, p. 32, și Suplimentul SEE nr. 23, 21.4.2011, p. 1).

⁽⁵⁾ Aceasta se referă, în special, la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

⁽⁶⁾ După caz, «capitalul social» include orice primă de emisiune.

⁽⁷⁾ Aceasta se referă, în special, la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE.

⁽⁸⁾ Pentru a se stabili dacă o întreprindere este independentă sau face parte dintr-un grup, se va ține seama de criteriile prevăzute în anexa I la Recomandarea 2003/361/CE.

- (22) O întreprindere care face parte dintr-un grup mai mare de întreprinderi sau care este preluată de acesta nu este, în mod normal, eligibilă pentru ajutor în temeiul prezentelor orientări, cu excepția cazului în care se poate demonstra că dificultățile întreprinderii sunt intrinseci și nu sunt rezultatul unei alocări arbitrare a costurilor în cadrul grupului și că dificultățile sunt prea grave pentru a fi soluționate de către grup. În cazul în care o întreprindere aflată în dificultate creează o filială, se va considera că filiala respectivă și întreprinderea aflată în dificultate formează un grup și acestea pot să primească ajutor în condițiile prevăzute la prezentul punct.
- (23) Având în vedere faptul că însăși existența sa este în pericol, o întreprindere aflată în dificultate nu poate să fie considerată un instrument adecvat pentru promovarea altor obiective de politică publică până când nu se asigură viabilitatea acesteia. În consecință, Autoritatea consideră că ajutorul pentru întreprinderile aflate în dificultate poate contribui la dezvoltarea de activități economice fără a avea efecte negative asupra schimburilor comerciale într-o măsură care să contravină interesului comun numai dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în prezentele orientări, chiar dacă ajutorul respectiv se acordă în conformitate cu o schemă care a fost deja autorizată.
- (24) Prin urmare, o serie de regulamente și comunicări în domeniul ajutoarelor de stat și în alte domenii interzic întreprinderilor aflate în dificultate să primească ajutor. În sensul respectivelor regulamente și comunicări și cu excepția cazului în care sunt definite altfel de acestea:
- (a) noțiunea de «întreprinderi aflate în dificultate» sau de «societăți aflate în dificultate» ar trebui înțeleasă ca însemnând întreprinderi aflate în dificultate în sensul punctului 20 din prezentele orientări; iar
- (b) un IMM care există de mai puțin de trei ani nu va fi considerat a se afla în dificultate, cu excepția cazului în care îndeplinește condiția prevăzută la punctul 20 litera (c).

2.3. Ajutoare pentru salvare, ajutoare de restructurare și sprijin temporar pentru restructurare

- (25) Prezentele orientări abordează trei tipuri de ajutoare: ajutoare pentru salvare, ajutoare de restructurare și sprijin temporar pentru restructurare.
- (26) Ajutorul pentru salvare este, prin natura sa, o asistență urgentă și temporară. Obiectivul său principal este de a face posibilă menținerea pe linia de plutire a unei întreprinderi aflate în dificultate pe durata scurtei perioade necesare pentru elaborarea unui plan de restructurare sau de lichidare. Principiul general este acela că ajutorul pentru salvare face posibilă sprijinirea temporară a unei întreprinderi care se confruntă cu o gravă deteriorare a situației sale financiare, care implică o criză acută de lichidități sau insolvabilitatea tehnică. Un astfel de sprijin temporar ar trebui să permită analiza circumstanțelor care au generat dificultățile respective și elaborarea unui plan adecvat pentru remedierea acestora.
- (27) Ajutorul de restructurare implică adesea o asistență mai îndelungată și trebuie să restabilească viabilitatea pe termen lung a beneficiarului pe baza unui plan de restructurare fezabil, coerent și de perspectivă, care să permită, în același timp, o contribuție proprie adecvată și o repartizare adecvată a sarcinilor și să limiteze potențialele denaturări ale concurenței.
- (28) Sprijinul temporar pentru restructurare este o asistență privind lichiditatea menită să susțină restructurarea unei întreprinderi prin asigurarea condițiilor necesare pentru ca beneficiarul să conceapă și să pună în aplicare acțiunile corespunzătoare în scopul restabilirii viabilității sale pe termen lung. Sprijinul temporar pentru restructurare poate să fie acordat numai IMM-urilor și întreprinderilor de stat mai mici.
- (29) Prin derogare de la punctul 19, ajutorul pentru salvare, precum și, în cazul IMM-urilor și al întreprinderilor de stat mai mici, sprijinul temporar pentru restructurare pot fi acordate, de asemenea, unor întreprinderi care nu sunt în dificultate în sensul punctului 20, dar care se confruntă cu nevoi acute de lichidități din cauza unor circumstanțe excepționale și neprevăzute.

2.4. Ajutoare pentru acoperirea costurilor sociale ale restructurării

- (30) Restructurarea implică, în mod normal, reducerea activităților afectate sau renunțarea la acestea. Astfel de reduceri sunt deseori necesare din motive de raționalizare și eficiență, independent de reducerile de capacitate care pot să fie solicitate ca o condiție pentru acordarea ajutorului. Indiferent de motivele care stau la baza lor, măsurile respective vor conduce, de regulă, la reduceri ale forței de muncă a beneficiarului.

- (31) Legislația muncii a părților contractante poate să cuprindă sisteme de asigurări sociale generale în cadrul cărora anumite prestații se plătesc direct angajaților disponibilizați. Astfel de sisteme nu trebuie considerate ajutoare de stat care se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE.
- (32) Pe lângă respectivele prestații de asigurări sociale destinate angajaților, sistemele de asigurări sociale generale prevăd deseori ca guvernul să acopere costul prestațiilor pe care o întreprindere le acordă lucrătorilor disponibilizați și care depășesc obligațiile sale statutare sau contractuale. În cazul în care astfel de sisteme de asigurări sociale sunt general aplicabile, fără limitări sectoriale, oricărui lucrător care îndeplinește condițiile de eligibilitate automată definite în prealabil, nu se consideră că acestea implică un ajutor de stat în temeiul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE pentru întreprinderile în curs de restructurare. În schimb, dacă sistemele sunt folosite pentru a sprijini restructurarea în anumite sectoare, acestea pot să implice un ajutor, având în vedere modul selectiv în care sunt utilizate ⁽¹⁾.
- (33) Obligațiile pe care le are o întreprindere, în temeiul legislației muncii sau al contractelor colective cu sindicatele, de a acorda lucrătorilor disponibilizați anumite prestații, cum ar fi indemnizațiile de șomaj, sau de a pune în aplicare măsuri de creștere a capacității acestora de inserție profesională fac parte din costurile normale pe care o întreprindere trebuie să le plătească din resurse proprii. Dat fiind acest fapt, orice contribuție a statului la costurile respective trebuie considerată drept ajutor. Acest lucru este valabil indiferent dacă plățile sunt făcute direct către întreprindere sau dacă sunt făcute către angajați prin intermediul unei agenții guvernamentale.
- (34) Autoritatea nu are obiecții *a priori* față de un astfel de ajutor atunci când acesta este acordat unei întreprinderi aflate în dificultate, întrucât generează avantaje economice care depășesc interesele întreprinderii în cauză, facilitând schimbările structurale și reducând dificultățile.
- (35) Pe lângă furnizarea unui sprijin financiar direct, un astfel de ajutor se acordă în mod obișnuit în legătură cu o schemă punctuală de restructurare pentru acțiuni de formare, consiliere și asistență practică în vederea găsirii unui alt loc de muncă, asistență în materie de relocare, precum și pentru acțiuni de formare profesională și acordarea de asistență angajaților care doresc să înființeze o întreprindere. Având în vedere faptul că măsurile respective, care sporesc capacitatea de inserție profesională a lucrătorilor disponibilizați, au obiectivul de a reduce dificultățile sociale, Autoritatea autorizează în mod sistematic astfel de ajutoare atunci când sunt acordate întreprinderilor aflate în dificultate.

3. Compatibilitatea cu funcționarea acordului privind SEE

- (36) Circumstanțele în care ajutoarele de stat acordate întreprinderilor în dificultate pot fi aprobate ca fiind compatibile cu funcționarea Acordului privind SEE sunt prevăzute la articolul 61 alineatele (2) și (3) din Acordul privind SEE. În temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (c), Autoritatea are competența de a autoriza «ajutorul pentru facilitarea dezvoltării anumitor activități economice[...], în cazul în care acest ajutor nu afectează condițiile comerciale într-o măsură contrară interesului comun». În special, acesta ar putea fi cazul atunci când ajutorul este necesar pentru a se corecta disparitățile cauzate de disfuncționalități ale pieței sau pentru a se asigura coeziunea economică și socială.
- (37) Măsurile de ajutor în favoarea întreprinderilor mari trebuie să fie notificate individual Autorității. În anumite condiții, Autoritatea poate să autorizeze scheme de ajutoare cu un quantum mai redus pentru IMM-uri și întreprinderi de stat mai mici: condițiile respective sunt stabilite în capitolul 6 ⁽²⁾.
- (38) Atunci când evaluează dacă ajutorul notificat poate să fie declarat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE, Autoritatea va analiza dacă este îndeplinit fiecare dintre criteriile următoare:
- (a) contribuția la un obiectiv de interes comun bine definit: o măsură de ajutor de stat trebuie să vizeze un obiectiv de interes comun în conformitate cu articolul 61 alineatul (3) din Acordul privind SEE (secțiunea 3.1);
- (b) necesitatea intervenției statului: o măsură de ajutor de stat trebuie să vizeze o situație în care ajutorul poate să aducă o îmbunătățire concretă pe care piața nu o poate asigura pe cont propriu, de exemplu, prin remedierea unei disfuncționalități a pieței sau prin rezolvarea unei probleme legate de echitate sau coeziune (secțiunea 3.2);

⁽¹⁾ În hotărârea sa în cauza C-241/94, Franța/Comisia, EU:C:1996:353 (Kimberly Clark Sopalín), Curtea de Justiție a confirmat faptul că sistemul de finanțare pe bază discreționară de către autoritățile franceze, prin Fondul național de ocupare a forței de muncă, putea să favorizeze anumite întreprinderi și, prin urmare, să fie considerat ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Hotărârea Curții nu a contestat concluzia Comisiei conform căreia ajutorul a fost compatibil cu piața internă.

⁽²⁾ Pentru evitarea oricărei îndoieli, acest fapt nu împiedică părțile contractante să notifice în mod individual ajutoarele pentru IMM-uri și întreprinderile de stat mai mici. În astfel de cazuri, Autoritatea va evalua ajutorul în temeiul principiilor stabilite în prezentele orientări.

- (c) caracterul adecvat al măsurii de ajutor: o măsură de ajutor nu va fi considerată compatibilă dacă alte măsuri care denaturează mai puțin concurența permit îndeplinirea aceluiași obiectiv (secțiunea 3.3);
 - (d) efectul stimulat: trebuie să se demonstreze că, în absența ajutorului, întreprinderea beneficiară ar fi fost restructurată, vândută sau lichidată într-un mod care nu ar fi permis realizarea obiectivului de interes comun (secțiunea 3.4);
 - (e) proporționalitatea ajutorului (ajutor limitat la minimum): ajutorul nu trebuie să depășească nivelul minim necesar pentru realizarea obiectivului de interes comun (secțiunea 3.5);
 - (f) evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre părțile contractante: efectele negative ale ajutorului trebuie să fie suficient de limitate, astfel încât bilanțul general al măsurii să fie pozitiv (secțiunea 3.6);
 - (g) transparența ajutorului: părțile contractante, Autoritatea, operatorii economici și publicul trebuie să aibă acces cu ușurință la toate actele relevante și la toate informațiile pertinente cu privire la ajutorul acordat (secțiunea 3.7).
- (39) În cazul în care oricare dintre criteriile de mai sus nu este îndeplinit, ajutorul nu va fi considerat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE.
- (40) Bilanțul global al anumitor categorii de scheme poate face, de asemenea, obiectul unei cerințe de evaluare *ex post*, astfel cum este descrisă la punctele 118, 119 și 120 din prezentele orientări.
- (41) În plus, dacă o măsură de ajutor sau condițiile aferente acesteia (inclusiv metoda sa de finanțare, atunci când aceasta face parte integrantă din măsura de ajutor) generează o încălcare nedisociabilă a dreptului SEE, ajutorul nu poate să fie declarat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE ⁽¹⁾.
- (42) În prezentul capitol, Autoritatea stabilește condițiile în care va evalua fiecare dintre criteriile prevăzute la punctul 38.

3.1. Contribuția la un obiectiv de interes comun

- (43) Având în vedere importanța pe care o are ieșirea de pe piață pentru procesul de creștere a productivității, simplul fapt de a împiedica ieșirea de pe piață a unei întreprinderi nu constituie o justificare suficientă pentru acordarea de ajutor. Ar trebui să se furnizeze dovezi clare conform cărora ajutorul urmărește realizarea unui obiectiv de interes comun, și anume că acesta vizează prevenirea dificultăților sociale sau remediarea disfuncționalității pieței (secțiunea 3.1.1) prin restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii (secțiunea 3.1.2).

3.1.1. Demonstrarea dificultății sociale sau a disfuncționalității pieței

- (44) Părțile contractante trebuie să demonstreze că falimentul beneficiarului ar putea să genereze o dificultate socială gravă sau o disfuncționalitate puternică a pieței, în special arătând că:
- (a) rata șomajului în regiunea sau regiunile în cauză (la nivelul NUTS II) este fie:
 - (i) mai mare decât media SEE, persistentă și însoțită de dificultatea de a crea noi locuri de muncă în regiunea sau regiunile în cauză; fie
 - (ii) mai mare decât media națională, persistentă și însoțită de dificultatea de a crea noi locuri de muncă în regiunea sau regiunile în cauză;
 - (b) există un risc de perturbare a unui serviciu important care este greu de reprodus și în cazul căruia ar fi dificil ca un concurent să ia locul beneficiarului (de exemplu, un furnizor de infrastructură națională);
 - (c) ieșirea de pe piață a unei întreprinderi cu un important rol sistemic într-o anumită regiune sau într-un anumit sector ar avea potențiale consecințe negative (de exemplu, în calitate de furnizor al unui factor de producție important);

⁽¹⁾ A se vedea, de exemplu, cauza C-156/98, Germania/Comisia, EU:C:2000:467, punctul 78, și cauza C333/07, Régie Networks/Rhône Alpes Bourgogne, EU:C:2008:764, punctele 94-116.

- (d) există un risc de întrerupere a continuității furnizării unui SIEG;
- (e) disfuncționalitatea piețelor de credit sau stimulentele negative de pe aceste piețe ar avea drept consecință intrarea în faliment a unei întreprinderi viabile în absența disfuncționalității sau a stimulentelelor în cauză;
- (f) ieșirea de pe piață a întreprinderii în cauză ar conduce la o pierdere iremediabilă de cunoștințe tehnice sau de specialitate importante; sau
- (g) ar apărea situații dificile similare justificate în mod corespunzător de către partea contractantă în cauză.

3.1.2. Planul de restructurare și restabilirea viabilității pe termen lung

- (45) Ajutorul de restructurare în sensul prezentelor orientări nu se poate limita la ajutorul financiar destinat să compenseze pierderile din trecut, fără a se aborda cauzele pierderilor respective. Prin urmare, în cazul ajutorului de restructurare, Autoritatea va solicita ca partea contractantă în cauză să prezinte un plan de restructurare fezabil, coerent și de perspectivă pentru a se restabili viabilitatea pe termen lung a beneficiarului (¹). Restructurarea poate implica unul sau mai multe dintre următoarele elemente: reorganizarea și raționalizarea activităților beneficiarului într-un mod mai eficient, ceea ce presupune, în general, retragerea din activitățile generatoare de pierderi, restructurarea activităților existente care pot să fie din nou competitive și, eventual, diversificarea în direcția unor activități noi și viabile. De regulă, aceasta implică, de asemenea, restructurarea financiară sub formă de injecții de capital din partea acționarilor noi sau existenți și reducerea datoriilor de către creditorii existenți.
- (46) Prin urmare, acordarea ajutorului trebuie să fie condiționată de punerea în aplicare a planului de restructurare, care trebuie să fie aprobat de către Autoritate în toate cazurile de ajutor ad-hoc.
- (47) Planul de restructurare trebuie să restabilească viabilitatea pe termen lung a beneficiarului într-un termen rezonabil și pe baza unor ipoteze realiste privind condițiile viitoare de desfășurare a activității, care ar trebui să excludă orice ajutor de stat suplimentar care nu este prevăzut în planul de restructurare. Perioada de restructurare ar trebui să fie cât mai scurtă posibil. Planul de restructurare trebuie să fie prezentat Autorității cu toate detaliile relevante și trebuie să cuprindă în special informațiile prevăzute în prezenta secțiune 3.1.2.
- (48) Planul de restructurare trebuie să identifice cauzele dificultăților și ale deficiențelor beneficiarului și să prezinte modul în care măsurile de restructurare propuse vor remedia problemele de bază ale beneficiarului.
- (49) Planul de restructurare trebuie să furnizeze informații cu privire la modelul de afaceri al beneficiarului, demonstrând modul în care va favoriza viabilitatea pe termen lung a acestuia. Planul de restructurare ar trebui să includă, în special, informații privind structura organizatorică a beneficiarului, finanțarea, guvernanta corporativă și toate celelalte aspecte relevante. Planul de restructurare ar trebui să evalueze dacă dificultățile beneficiarului ar fi putut fi evitate prin măsuri de gestionare adecvate și prompte și, într-o astfel de situație, ar trebui să demonstreze că s-au efectuat schimbările corespunzătoare în modul de gestionare. În cazul în care dificultățile beneficiarului sunt rezultatul deficiențelor modelului său de afaceri sau ale sistemului său de guvernanta corporativă, vor fi necesare modificări corespunzătoare.
- (50) Rezultatele preconizate ale restructurării planificate ar trebui să fie demonstrate în cadrul unui scenariu de bază, precum și în cadrul unui scenariu pesimist (sau cel mai defavorabil). În acest scop, planul de restructurare ar trebui să ia în considerare, *inter alia*, situația actuală și perspectivele viitoare ale cererii și ofertei pe piața relevantă a produsului și principalii factori de cost ai sectorului, prezentând ipotezele scenariului de bază și pe cele ale scenariului pesimist, precum și punctele tari și punctele slabe specifice ale beneficiarului. Ipotezele ar trebui comparate cu valorile de referință sectoriale adecvate și ar trebui, după caz, să fie adaptate în funcție de circumstanțele specifice țării și sectorului. Beneficiarul ar trebui să furnizeze un studiu de piață și o analiză de sensibilitate care să identifice parametrii fundamentali ai performanței sale și principalii factori de risc previzibili.
- (51) Restabilirea viabilității beneficiarului ar trebui să rezulte în principal din măsuri interne, ceea ce implică în special retragerea din activități care ar rămâne structural generatoare de pierderi pe termen mediu. Restabilirea viabilității nu trebuie să depindă de ipoteze optimiste privind factori externi, cum ar fi variații ale prețurilor, cererea sau

(¹) Un model orientativ de plan de restructurare este prezentat în anexa II.

oferta de resurse limitate, și nici nu poate să fie legată de obținerea de către beneficiar a unor rezultate mai bune decât cele înregistrate de piață și de concurenții săi sau de inițierea și dezvoltarea unor activități noi în privința cărora beneficiarul nu are experiență și rezultate demonstrate (cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător și necesare din motive de diversificare și de viabilitate).

- (52) Restabilirea viabilității pe termen lung se realizează atunci când o întreprindere este în măsură să asigure o rentabilitate preconizată adecvată a capitalului după ce și-a acoperit toate costurile, inclusiv costurile de amortizare și cheltuielile financiare. Întreprinderea restructurată ar trebui să fie în măsură să concureze pe piață prin forțe proprii.

3.2. Necesitatea intervenției statului

- (53) Părțile contractante care intenționează să acorde un ajutor de restructurare trebuie să furnizeze o comparație cu un scenariu alternativ credibil care nu implică ajutorul de stat, care să demonstreze că obiectivul sau obiectivele relevante de la secțiunea 3.1.1 nu ar fi atins(e) sau ar fi atins(e) într-o mai mică măsură în cazul scenariului alternativ respectiv. Astfel de scenarii pot să includă, de exemplu, reorganizarea datoriilor, cesionarea activelor, atragerea de capital privat, vânzarea către un concurent sau divizarea, în fiecare caz fie prin intrarea în procedură de insolvență sau de reorganizare, fie în alt mod.

3.3. Caracterul adecvat

- (54) Părțile contractante ar trebui să asigure faptul că ajutorul este acordat sub forma care permite îndeplinirea obiectivului în modul care denaturează cel mai puțin concurența. În cazul întreprinderilor aflate în dificultate, acest lucru poate să fie realizat prin asigurarea faptului că ajutorul are forma adecvată pentru a remedia dificultățile beneficiarului și că este remunerat în mod corespunzător. Prezenta secțiune stabilește cerințele care trebuie să fie îndeplinite pentru demonstrarea faptului că o măsură de ajutor este adecvată.

3.3.1. Ajutoarele pentru salvare

- (55) Pentru a fi aprobat de Autoritate, ajutorul pentru salvare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
- (a) trebuie să constea într-un aport temporar de lichidități sub forma garanțiilor de împrumut sau a împrumuturilor;
 - (b) costul financiar al împrumutului sau, în cazul garanțiilor de împrumut, costul financiar total al împrumutului garantat, care include rata dobânzii la împrumut și prima garanției, trebuie să îndeplinească cerințele de la punctul 56;
 - (c) cu excepția situațiilor menționate la litera (d) de mai jos, orice împrumut trebuie să fie rambursat și orice garanție trebuie să înceteze în maximum șase luni după efectuarea plății primei tranșe către beneficiar;
 - (d) părțile contractante trebuie să se angajeze să comunice Autorității, în termen de cel mult șase luni după autorizarea măsurii de ajutor pentru salvare sau, în cazul unui ajutor care nu a fost notificat, în termen de cel mult șase luni după efectuarea plății primei tranșe către beneficiar,
 - (i) dovada că împrumutul a fost rambursat integral și/sau că garanția a încetat; sau
 - (ii) cu condiția ca beneficiarul să poată fi considerat o întreprindere aflată în dificultate (și nu o întreprindere care se confruntă doar cu nevoi acute de lichidități în circumstanțele prevăzute la punctul 29 de mai sus), un plan de restructurare, astfel cum se prevede în secțiunea 3.1.2; la prezentarea unui plan de restructurare, autorizarea ajutorului pentru salvare va fi prelungită automat până când Autoritatea adoptă o decizie finală cu privire la planul de restructurare, cu excepția cazului în care Autoritatea decide că o astfel de prelungire nu este justificată sau ar trebui să fie limitată în timp ori în privința domeniului de aplicare; odată ce planul de restructurare pentru care a fost cerut ajutorul a fost elaborat și este pus în aplicare, orice ajutor suplimentar va fi considerat un ajutor de restructurare; sau
 - (iii) un plan de lichidare în care se prezintă într-un mod bine argumentat etapele care conduc la lichidarea beneficiarului, într-un termen rezonabil, fără alt ajutor;

- (e) ajutorul pentru salvare nu poate fi utilizat pentru a finanța măsuri structurale, cum ar fi achiziționarea sau vânzarea de activități sau de active importante, cu excepția cazului în care acestea sunt necesare în timpul perioadei de salvare pentru supraviețuirea beneficiarului.
- (56) Nivelul remunerării pe care beneficiarul are obligația de a o plăti pentru ajutorul pentru salvare ar trebui să reflecte bonitatea subiacentă a beneficiarului, fără a se ține cont de efectele temporare ale dificultăților de lichiditate și ale sprijinului din partea statului, și ar trebui să ofere stimulente pentru ca beneficiarul să ramburseze ajutorul în cel mai scurt timp posibil. Prin urmare, Autoritatea va solicita ca remunerarea să fie stabilită la o rată care să nu fie inferioară ratei de referință prevăzute în Liniile directoare privind rata de referință ⁽¹⁾ pentru întreprinderile slabe care oferă niveluri normale de garantare (în prezent, rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an, la care se adaugă 400 de puncte de bază) ⁽²⁾ și să fie majorată cu cel puțin 50 de puncte de bază în cazul ajutoarelor pentru salvare a căror autorizare se prelungește în conformitate cu punctul 55 litera (d) punctul (ii).
- (57) În cazul în care există dovezi că rata identificată la punctul 56 nu reprezintă o valoare de referință adecvată, de exemplu dacă aceasta diferă în mod substanțial de prețul stabilit pe piață pentru instrumente similare pe care beneficiarul le-a emis recent, Autoritatea poate să adapteze în consecință nivelul necesar de remunerare.

3.3.2. Ajutoare de restructurare

- (58) Părțile contractante au libertatea de a alege forma ajutorului de restructurare. Cu toate acestea, într-o astfel de situație, părțile contractante ar trebui să asigure faptul că instrumentul ales este adecvat pentru problema pe care este menit să o remedieze. În special, părțile contractante ar trebui să evalueze dacă problemele beneficiarilor se referă la lichidități sau la solvabilitate și să selecteze instrumentele adecvate pentru remedierea problemelor identificate. De exemplu, în cazul unor probleme de solvabilitate, ar putea să fie adecvată creșterea activelor prin recapitalizare, în timp ce, în situația în care problemele sunt legate în principal de lichidități, asistența acordată prin intermediul unor împrumuturi sau garanții de împrumut ar putea să fie suficientă.

3.4. Efectul stimulative

- (59) Părțile contractante care intenționează să acorde un ajutor de restructurare trebuie să demonstreze că, în absența ajutorului, beneficiarul ar fi fost restructurat, vândut sau lichidat într-un mod care nu ar fi permis realizarea obiectivului de interes comun identificat în secțiunea 3.1.1. Această demonstrație poate să facă parte din analiza prezentată în conformitate cu punctul 53.

3.5. Proportionalitatea ajutorului/ajutor limitat la minimum

3.5.1. Ajutoare pentru salvare

- (60) Ajutoarele pentru salvare trebuie să se limiteze la cuantumul necesar în vederea menținerii în activitate a beneficiarului timp de șase luni. În stabilirea cuantumulului respectiv, se va ține cont de rezultatul formulei prevăzute în anexa I. Orice ajutor care depășește rezultatul calculului respectiv va fi autorizat numai în cazul în care este justificat în mod corespunzător prin furnizarea unui plan de lichiditate care stabilește nevoile de lichidități ale beneficiarului pentru următoarele șase luni.

3.5.2. Ajutoare de restructurare

- (61) Cuantumul și intensitatea ajutoarelor de restructurare trebuie să se limiteze la minimumul strict necesar pentru a se putea efectua restructurarea în funcție de resursele financiare existente ale beneficiarului, ale acționarilor acestuia sau ale grupului de întreprinderi din care face parte acesta. În special, trebuie să se asigure un nivel suficient al contribuției proprii la costurile aferente restructurării, precum și al repartizării sarcinilor, astfel cum se prezintă mai detaliat în prezenta secțiune (3.5.2). Evaluarea respectivă va ține seama de orice ajutor pentru salvare acordat anterior.

⁽¹⁾ Norme privind ratele aplicabile: ratele de referință și de scont («Liniile directoare privind rata de referință»), Decizia nr. 788/08/COL.

⁽²⁾ Pentru evitarea oricărei îndoieli, nota privind remunerarea ajutorului pentru salvare la tabelul marjelor creditului din această comunicare nu se va aplica în cazul ajutoarelor evaluate în temeiul prezentelor orientări.

3.5.2.1. Contribuția proprie

- (62) Este necesară o contribuție semnificativă ⁽¹⁾ la costurile de restructurare din resursele proprii ale beneficiarului ajutorului, ale acționarilor sau ale creditorilor acestuia sau ale grupului de întreprinderi din care face parte acesta ori din resursele noilor investitori. În mod normal, respectiva contribuție proprie ar trebui să fie comparabilă cu ajutorul acordat în ceea ce privește efectele asupra solvabilității sau a poziției lichidității beneficiarului. De exemplu, în cazul în care ajutorul care urmează să fie acordat consolidează poziția beneficiarului în materie de capitaluri proprii, contribuția proprie ar trebui, în mod similar, să includă măsuri care consolidează capitalurile proprii, cum ar fi atragerea de noi capitaluri proprii de la acționarii preexistenți, reducerea valorii contabile a datoriei existente și a notelor de capital, conversia datoriei existente în capitaluri proprii sau atragerea de noi capitaluri proprii externe în condițiile pieței. Autoritatea va ține cont de măsura în care contribuția proprie are un efect comparabil cu cel al ajutorului acordat atunci când evaluează amploarea necesară a măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței în conformitate cu punctul 90.
- (63) Contribuțiile trebuie să fie reale, și anume efective, excluzând profiturile viitoare preconizate, cum ar fi fluxurile de trezorerie, și trebuie să fie cât mai ridicate cu putință. Contribuția statului sau a unei întreprinderi publice poate fi luată în considerare numai cu condiția ca aceasta să nu implice un ajutor. Acesta ar putea fi cazul, în special, atunci când contribuția este furnizată de o entitate independentă de autoritatea care acordă ajutorul (de exemplu, o bancă de stat sau un holding public) și care ia decizia de a investi pe baza propriilor sale interese comerciale ⁽²⁾.
- (64) O contribuție proprie va fi considerată, în mod normal, ca fiind adecvată în cazul în care quantumul acesteia este de cel puțin 50 % din costurile de restructurare. În circumstanțe excepționale și în cazul unor dificultăți deosebite, care trebuie să fie demonstrate de partea contractantă, Autoritatea poate să accepte o contribuție sub 50 % din costurile de restructurare, cu condiția ca respectivul quantum al contribuției să rămână însemnat.

3.5.2.2. Repartizarea sarcinilor

- (65) În cazul în care sprijinul de stat se acordă într-o formă care consolidează poziția beneficiarului în materie de capitaluri proprii, de exemplu atunci când statul furnizează granturi, injectează capital sau șterge datoriile, acest fapt poate avea ca efect protejarea acționarilor și a creditorilor subordonați de consecințele alegerii lor de a investi în beneficiar. Acest fapt poate să genereze un hazard moral și poate să submineze disciplina pieței. Prin urmare, ajutorul pentru acoperirea pierderilor ar trebui să se acorde numai în condiții care implică o repartizare adecvată a sarcinilor între investitorii existenți.
- (66) Repartizarea adecvată a sarcinilor va însemna, în mod normal, că acționarii preexistenți și, dacă este cazul, creditorii subordonați trebuie să suporte în totalitate pierderile. Creditorii subordonați ar trebui să contribuie la absorbția pierderilor, fie prin conversia în capitaluri proprii, fie prin reducerea valorii contabile a principalului instrumentelor relevante. Prin urmare, statul nu ar trebui să intervină decât după ce pierderile au fost integral contabilizate și atribuite acționarilor existenți și titularilor de creanțe subordonate existenți ⁽³⁾. În orice caz, ieșirile de numerar de la beneficiar către deținătorii de acțiuni sau de creanțe subordonate ar trebui să fie evitate în timpul perioadei de restructurare în măsura în care acest lucru este posibil din punct de vedere juridic, cu excepția cazului în care i-ar afecta în mod disproporționat pe cei care au injectat noi capitaluri proprii.
- (67) Repartizarea adecvată a sarcinilor va însemna, de asemenea, că orice ajutor de stat care consolidează poziția beneficiarului în materie de capitaluri proprii ar trebui acordat în condiții care să asigure statului o cotă rezonabilă din viitoarele creșteri de valoare ale beneficiarului, având în vedere quantumul capitalurilor proprii investite de stat în comparație cu restul capitalurilor proprii ale întreprinderii după contabilizarea pierderilor.
- (68) Autoritatea poate să autorizeze derogări de la aplicarea integrală a măsurilor prevăzute la punctul 66 în cazul în care măsurile respective ar putea, în caz contrar, să genereze rezultate disproporționate. Astfel de situații ar putea să includă cazurile în care quantumul ajutorului este mic în comparație cu propria contribuție sau în care partea contractantă în cauză demonstrează că creditorii subordonați ar primi mai puțin în termeni economici decât în cadrul procedurii obișnuite de insolvență și dacă nu s-ar acorda un ajutor de stat.
- (69) Autoritatea nu va solicita în mod sistematic o contribuție din partea titularilor de creanțe cu rang prioritar pentru restabilirea poziției unui beneficiar în materie de capitaluri proprii. Cu toate acestea, Autoritatea poate să considere orice astfel de contribuție ca fiind un motiv de reducere a amplitudinii necesare a măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței, în conformitate cu punctul 90.

⁽¹⁾ Contribuția nu trebuie să conțină niciun ajutor. Acesta nu este, de exemplu, cazul împrumuturilor bonificate sau acoperite de garanții guvernamentale care conțin elemente de ajutor.

⁽²⁾ A se vedea, de exemplu, decizia Comisiei în cazul SA.32698 – *Air Åland*.

⁽³⁾ În acest scop, la data acordării ajutorului va trebui să fie stabilită situația bilanțului întreprinderii.

3.6. Efecte negative

3.6.1. Principiul «pentru prima și ultima dată»

- (70) Pentru a se reduce hazardul moral, stimulentele excesive care favorizează asumarea unor riscuri și denaturările potențiale ale concurenței, ajutoarele ar trebui să se acorde întreprinderilor în dificultate pentru o singură operațiune de restructurare. În acest caz, se vorbește despre principiul «pentru prima și ultima dată». Faptul că o întreprindere care a primit deja un ajutor în temeiul prezentelor orientări are nevoie să mai obțină un astfel de ajutor demonstrează că dificultățile întreprinderii sunt de natură repetitivă sau nu au fost abordate în mod adecvat atunci când s-a acordat ajutorul anterior. Intervențiile repetate ale statului pot să aibă drept consecință probleme de hazard moral și denaturări ale concurenței care contravin interesului comun.
- (71) Atunci când ajutorul pentru salvare planificat sau ajutorul de restructurare planificat este notificat Autorității, partea contractantă trebuie să precizeze dacă întreprinderea a mai primit anterior un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare, inclusiv orice astfel de ajutor acordat înainte de data intrării în vigoare a prezentelor orientări sau orice ajutor nenotificat ⁽¹⁾. În caz afirmativ și dacă au trecut mai puțin de 10 ani de la acordarea ajutorului pentru salvare sau de la încheierea perioadei de restructurare ori de la oprirea punerii în aplicare a planului de restructurare (luându-se în considerare evenimentul cel mai recent), Autoritatea nu va autoriza un nou ajutor în temeiul prezentelor orientări.
- (72) Sunt permise excepții de la regula respectivă în următoarele cazuri:
- (a) atunci când ajutorul de restructurare este acordat ulterior ajutorului pentru salvare în cadrul unei singure operațiuni de restructurare;
 - (b) atunci când ajutorul pentru salvare sau sprijinul temporar pentru restructurare a fost acordat în conformitate cu prezentele orientări și ajutorul respectiv nu a fost urmat de un ajutor de restructurare, dacă:
 - (i) atunci când s-a acordat ajutorul în temeiul prezentelor orientări, ar fi fost posibil să se considere în mod rezonabil că beneficiarul ar fi viabil pe termen lung; și dacă
 - (ii) un nou ajutor pentru salvare sau de restructurare devine necesar după cel puțin cinci ani din cauza unor situații imprevizibile ⁽²⁾ care nu sunt imputabile beneficiarului;
 - (c) în situații excepționale și imprevizibile care nu sunt imputabile beneficiarului.
- (73) Aplicarea principiului «pentru prima și ultima dată» nu va fi afectată în niciun fel de eventualele schimbări în structura de proprietate a beneficiarului în urma acordării ajutorului ori de o eventuală procedură judiciară sau administrativă care are ca efect plasarea bilanțului său pe o bază mai solidă, reducerea pasivelor sau ștergerea datoriilor anterioare, în cazul în care este vorba despre aceeași întreprindere care își continuă activitatea.
- (74) În cazul în care un grup de întreprinderi a primit un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare, Autoritatea nu va autoriza, în mod normal, niciun nou ajutor pentru salvare sau de restructurare pentru grup ca atare sau pentru vreo entitate care face parte din grup, cu excepția cazului în care au trecut 10 ani de la acordarea ajutorului sau de la încheierea perioadei de restructurare sau de la oprirea punerii în aplicare a planului de restructurare, luându-se în considerare evenimentul cel mai recent. În cazul în care o entitate care face parte dintr-un grup de întreprinderi a primit un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare, grupul ca întreg, precum și alte entități care fac parte din acesta rămân eligibile pentru un ajutor pentru salvare sau de restructurare (sub rezerva respectării celorlalte dispoziții ale prezentelor orientări), cu excepția beneficiarului anterior al ajutorului. Părțile contractante trebuie să demonstreze că ajutorul nu va fi transmis de grup sau de alte entități care fac parte din acesta către beneficiarul anterior al ajutorului.
- (75) În cazul în care o întreprindere preia activele unei alte întreprinderi, în special ale unei întreprinderi care a făcut obiectul uneia dintre procedurile menționate la punctul 73 sau al unei proceduri colective de insolvență în temeiul legislației naționale și a primit deja un ajutor pentru salvare sau un ajutor de restructurare ori un sprijin

⁽¹⁾ În cazul unui ajutor nenotificat, Autoritatea va ține seama în evaluarea pe care o efectuează de posibilitatea ca acesta să fi fost declarat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE în altă calitate decât ca ajutor pentru salvare sau ca ajutor de restructurare.

⁽²⁾ O situație imprevizibilă este aceea care nu ar putea sub nicio formă să fie anticipată de conducerea beneficiarului în momentul elaborării planului de restructurare și care nu este rezultatul neglijenței sau al erorilor conducerii beneficiarului sau al deciziilor grupului din care face parte acesta.

temporar pentru restructurare, achizitorul nu intră sub incidența principiului «pentru prima și ultima dată», cu condiția să nu existe o continuitate economică între vechea întreprindere și achizitor ⁽¹⁾.

3.6.2. Măsuri de limitare a denaturărilor concurenței

- (76) Atunci când se acordă un ajutor de restructurare, trebuie să se ia măsuri de limitare a denaturărilor concurenței, astfel încât efectele negative asupra condițiilor comerciale să fie reduse cât mai mult posibil, iar efectele pozitive să le depășească pe cele negative. Autoritatea va evalua forma adecvată și domeniul de aplicare adecvat al unor astfel de măsuri în conformitate cu prezenta secțiune (3.6.2).

3.6.2.1. Natura și forma măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței

- (77) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la punctul 84, măsurile de limitare a denaturărilor concurenței vor lua, de regulă, forma măsurilor structurale. În cazul în care este oportun pentru remedierea denaturărilor concurenței în cazuri speciale, Autoritatea poate să accepte măsuri de natură comportamentală, altele decât cele prevăzute la punctul 84, sau măsuri de deschidere a piețelor, în locul unora sau al tuturor măsurilor structurale care ar fi necesare în caz contrar.

Măsuri structurale – cesionarea și reducerea activităților

- (78) Pe baza unei evaluări conforme cu criteriile pentru calibrarea măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței (prevăzute în secțiunea 3.6.2.2), este posibil ca întreprinderilor care beneficiază de ajutoare de restructurare să li se solicite să cesioneze active sau să își diminueze capacitatea sau prezența pe piață. Astfel de măsuri ar trebui întreprinse în special pe piața sau piețele pe care întreprinderea va avea o poziție semnificativă după restructurare, în special atunci când există importante capacități excedentare. Cesionările pentru limitarea denaturărilor concurenței ar trebui să aibă loc fără întârzieri nejustificate, luând în considerare tipul activului care urmează să fie cesionat și orice obstacol în calea cedării acestuia ⁽²⁾ și, în orice caz, pe durata planului de restructurare. Cesionările, reducerile valorii contabile și încetarea activităților generatoare de pierderi care ar fi necesare, în orice caz, pentru a se restabili viabilitatea pe termen lung nu vor fi considerate, în general, suficiente, având în vedere principiile prevăzute în secțiunea 3.6.2.2, pentru a remedia denaturările concurenței.
- (79) Pentru ca astfel de măsuri să consolideze concurența și să contribuie la piața internă, acestea ar trebui să favorizeze intrarea pe piață a unor noi concurenți, extinderea concurenților existenți de mici dimensiuni sau activitățile transfrontaliere. Ar trebui să se evite retragerea în spatele granițelor naționale și fragmentarea pieței interne.
- (80) Măsurile de limitare a denaturărilor concurenței nu ar trebui să conducă la o deteriorare a structurii pieței. Prin urmare, măsurile structurale ar trebui să ia, în mod normal, forma unei cesionări pe baza continuării activității întreprinderilor autonome viabile care, în cazul în care sunt administrate de un achizitor adecvat, pot să concureze cu eficacitate pe termen lung. În cazul în care o astfel de entitate nu este disponibilă, beneficiarul ar putea să disocieze și, ulterior, să cesioneze o activitate existentă și finanțată în mod corespunzător, creând o entitate nouă și viabilă care ar trebui să fie în măsură să concureze pe piață. Măsurile structurale care iau doar forma unei cesionări de active și nu implică crearea unei entități viabile în măsură să concureze pe piață sunt mai puțin eficiente în ceea ce privește menținerea concurenței și, prin urmare, vor fi acceptate numai în cazuri excepționale, atunci când partea contractantă în cauză demonstrează că nu ar fi fezabilă nicio altă formă de măsuri structurale sau că alte măsuri structurale ar pune în pericol în mod grav viabilitatea economică a întreprinderii.
- (81) Beneficiarul ar trebui să faciliteze cesionările, de exemplu, separând activitățile și acceptând să nu încerce să atragă clienții activității cesionate.

⁽¹⁾ A se vedea cauzele conexe C-328/99 și C-399/00, Italia și SIM 2 Multimedia/Comisia, EU:C:2003:252; cauzele conexe T-415/05, T-416/05 și T-423/05, Grecia și alții/Comisia, EU:T:2010:386; cauza T123/09, Ryanair/Comisia, EU:T:2012:164 (confirmată în apel de Curtea Europeană de Justiție în cauza C-287/12 P, EU:C:2013:395).

⁽²⁾ De exemplu, vânzarea unui portofoliu sau a activelor individuale poate fi posibilă și ar trebui, prin urmare, să se efectueze într-un termen semnificativ mai scurt decât vânzarea unei întreprinderi care își desfășoară în continuare activitatea, în special în cazul în care întreprinderea respectivă trebuie, mai întâi, să fie separată de o entitate mai complexă.

- (82) Atunci când se constată că poate fi dificil să se găsească un achizitor pentru activele pe care un beneficiar le propune spre cesionare, va fi necesar, de îndată ce acesta ia la cunoștință existența dificultăților respective, să se identifice cesionări sau măsuri alternative care să fie luate în ceea ce privește piața sau piețele în cauză dacă cesionarea principală eșuează.

Măsuri comportamentale

- (83) Măsurile comportamentale au ca scop garantarea faptului că ajutorul este utilizat doar pentru a se finanța restabilirea viabilității pe termen lung și că acesta nu este folosit în mod abuziv pentru prelungirea unor denaturări grave și persistente ale structurii pieței sau pentru protejarea beneficiarului de o concurență sănătoasă.
- (84) Următoarele măsuri trebuie să fie aplicate în toate cazurile pentru a se evita subminarea efectelor măsurilor structurale și ar trebui, în principiu, să fie impuse pe durata planului de restructurare:
- (a) trebuie să se solicite beneficiarilor să se abțină de la achiziționarea de acțiuni în orice întreprindere în timpul perioadei de restructurare, cu excepția cazului în care o astfel de achiziție este indispensabilă pentru a se garanta viabilitatea pe termen lung a beneficiarului. Obiectivul este asigurarea faptului că ajutorul este utilizat pentru restabilirea viabilității și nu pentru finanțarea de investiții sau pentru extinderea prezenței beneficiarului pe piețe existente sau pe piețe noi. În urma notificării, orice astfel de achiziție poate să fie autorizată de Autoritate în cadrul planului de restructurare;
- (b) trebuie să se solicite beneficiarilor să se abțină de la a face cunoscut publicului sprijinul de stat drept un avantaj concurențial atunci când își comercializează produsele și serviciile.
- (85) În situații excepționale, poate fi necesar să se solicite beneficiarilor să se abțină de la adoptarea unui comportament comercial care vizează o extindere rapidă a cotei lor de piață în legătură cu anumite produse sau piețe geografice prin oferirea de condiții (de exemplu, în ceea ce privește prețurile și alte condiții comerciale) care nu pot fi oferite de concurenții care nu beneficiază de ajutor de stat. Astfel de restricții vor fi aplicate numai în cazul în care nicio altă măsură corectivă, structurală sau comportamentală, nu poate să remedieze în mod adecvat denaturările concurenței identificate și în cazul în care o astfel de măsură nu va restricționa ea însăși concurența pe piața în cauză. În scopul aplicării acestei cerințe, Autoritatea va compara condițiile propuse de către beneficiar cu cele oferite de concurenți credibili cu o cotă de piață substanțială.

Măsuri de deschidere a pieței

- (86) În evaluarea sa generală, Autoritatea va analiza eventualele angajamente luate de părțile contractante privind adoptarea, fie de către partea contractantă ca atare, fie de către beneficiar, de măsuri care să vizeze promovarea unor piețe mai deschise, mai solide și mai concurențiale, de exemplu prin favorizarea intrării pe piață și a ieșirii de pe piață. Printre acestea s-ar putea număra, în special, măsuri menite să deschidă altor operatori din SEE anumite piețe, direct sau indirect legate de activitățile beneficiarului, în conformitate cu dreptul SEE. Astfel de inițiative pot să înlocuiască alte măsuri de limitare a denaturărilor concurenței care ar fi solicitate, în mod normal, beneficiarului.

3.6.2.2. Calibrarea măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței

- (87) Măsurile de limitare a denaturărilor concurenței ar trebui să vizeze atât preocupările privind hazardul moral, cât și eventualele denaturări înregistrate pe piețele pe care își desfășoară activitatea beneficiarul. Amploarea măsurilor respective va depinde de mai mulți factori, cum ar fi, în special: cuantumul și natura ajutorului, precum și condițiile și circumstanțele în care a fost acordat ajutorul; mărimea ⁽¹⁾ și importanța relativă a beneficiarului pe piață și caracteristicile pieței în cauză, precum și gradul în care preocupările legate de hazardul moral persistă în urma aplicării măsurilor privind contribuția proprie și repartizarea sarcinilor.
- (88) În special, Autoritatea va analiza cuantumul ajutorului, dacă este cazul prin intermediul unor aproximări, și natura ajutorului, atât în termeni absoluți, cât și în raport cu activele beneficiarului și cu dimensiunea pieței în ansamblul său.

⁽¹⁾ În această privință, Autoritatea poate, de asemenea, să țină cont de faptul că beneficiarul este o întreprindere mijlocie sau mare.

- (89) În ceea ce privește dimensiunea și importanța relativă a beneficiarului pe piața sa sau pe piețele sale, atât înainte, cât și după restructurare, Autoritatea le va analiza pentru a evalua efectele probabile ale ajutorului pe piețele respective în comparație cu rezultatul probabil în absența ajutorului de stat. Măsurile vor fi adaptate la caracteristicile pieței ⁽¹⁾ pentru a se asigura menținerea unei concurențe efective.
- (90) În ceea ce privește preocupările privind hazardul moral, Autoritatea va evalua, de asemenea, gradul contribuției proprii și al repartizării sarcinilor. Existența unor grade ale contribuției proprii și repartizării sarcinilor mai mari decât cele prevăzute în secțiunea 3.5.2, prin limitarea cuantumului ajutorului și a hazardului moral, poate reduce amploarea necesară a măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței.
- (91) Având în vedere faptul că activitățile de restructurare pot să pună în pericol piața internă, vor fi evaluate pozitiv măsurile de limitare a denaturărilor concurenței care contribuie la asigurarea faptului că piețele naționale rămân deschise și concurențiale.
- (92) Măsurile care limitează denaturările concurenței nu ar trebui să compromită perspectivele de restabilire a viabilității beneficiarului, ceea ce s-ar putea întâmpla dacă executarea unei măsuri este foarte costisitoare sau, în situații excepționale justificate în mod corespunzător de către partea contractantă în cauză, dacă măsura ar reduce activitatea beneficiarului într-un asemenea grad încât restabilirea viabilității ar fi compromisă, și nici nu ar trebui să fie în detrimentul consumatorilor și al concurenței.
- (93) Ajutoarele pentru acoperirea costurilor sociale aferente restructurării de tipul descris la punctele 32-35 trebuie să fie clar identificate în planul de restructurare, întrucât ajutoarele pentru măsurile sociale destinate exclusiv angajaților disponibilizați nu vor fi luate în considerare în scopul stabilirii amplitudinii măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței. În interesul comun, Autoritatea va asigura, în contextul planului de restructurare, faptul că efectele sociale ale restructurării în părțile contractante, altele decât cea care acordă ajutorul, sunt limitate la minimum.

3.6.3. Beneficiarii ajutoarelor ilegale anterioare

- (94) În cazul în care întreprinderii aflate în dificultate i s-a acordat anterior un ajutor ilegal, cu privire la care Autoritatea a adoptat o decizie negativă cu ordin de recuperare și în cazul în care recuperarea respectivă nu a avut loc, încălcându-se articolul 14 din partea II a Protocolului 3 ⁽²⁾, evaluarea, în temeiul prezentelor orientări, a oricărui ajutor care urmează să fie acordat aceleiași întreprinderi va lua în considerare, în primul rând, efectul cumulativ al ajutorului anterior și al celui nou și, în al doilea rând, faptul că ajutorul anterior nu a fost rambursat ⁽³⁾.

3.6.4. Condiții specifice referitoare la aprobarea ajutorului

- (95) Autoritatea poate să impună orice condiții și obligații pe care le consideră necesare pentru asigurarea faptului că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură care contravine interesului comun, în cazul în care partea contractantă vizată nu și-a luat angajamentul că va adopta astfel de dispoziții. De exemplu, Autoritatea poate să ceară părții contractante să adopte ea însăși anumite măsuri, să impună anumite obligații beneficiarului sau să nu acorde beneficiarului alte tipuri de ajutor pe durata perioadei de restructurare.

3.7. Transparență

- (96) Părțile contractante asigură faptul că următoarele informații sunt publicate pe un site internet cuprinzător privind ajutoarele de stat, la nivel național sau regional:

— textul integral al schemei de ajutoare aprobate sau al deciziei privind acordarea unui ajutor individual și al dispozițiilor de punere în aplicare a acesteia ori un link către textul respectiv;

⁽¹⁾ Se pot lua în considerare, cu precădere, nivelurile de concentrare, constrângerile legate de capacitate, nivelul de rentabilitate și obstacolele care împiedică intrarea pe piață și extinderea.

⁽²⁾ Protocolul 3 la Acordul dintre statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție («Protocolul 3»).

⁽³⁾ Cauza C-355/95 P, Textilwerke Degendorf/Comisia și alții, EU:C:1997:241.

- identitatea autorității (autorităților) care acordă ajutorul;
- identitatea beneficiarilor individuali, forma și quantumul ajutorului acordat fiecărui beneficiar, data acordării, tipul de întreprindere (IMM/întreprindere mare), regiunea în care este situat beneficiarul (la nivelul NUTS II) și sectorul economic principal în care beneficiarul își desfășoară activitățile (la nivel de grupă NACE) ⁽¹⁾.

Această cerință poate să fie eliminată în cazul ajutoarelor individuale cu un quantum mai mic de 500 000 EUR. Pentru schemele sub formă de avantaj fiscal, informațiile privind quantumurile ajutoarelor individuale ⁽²⁾ pot fi furnizate în următoarele intervale (în milioane EUR): [0,5-1]; [1-2]; [2-5]; [5-10]; [10-30]; [30 și mai mult].

Informațiile respective trebuie publicate după adoptarea deciziei de acordare a ajutorului, trebuie păstrate timp de cel puțin 10 ani și trebuie puse la dispoziția publicului larg, fără restricții ⁽³⁾. Părțile contractante nu vor trebui să publice informațiile menționate mai sus înainte de 1 iulie 2016 ⁽⁴⁾.

4. Ajutoare de restructurare în zonele asistate

- (97) În temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (a) și al articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, Autoritatea poate considera că ajutoarele de stat care au ca obiectiv promovarea dezvoltării economice a anumitor zone defavorizate din cadrul SEE sunt compatibile cu funcționarea Acordului privind SEE. Prin urmare, Autoritatea va ține seama și de necesitățile dezvoltării regionale atunci când evaluează ajutoarele de restructurare din zonele asistate. Cu toate acestea, faptul că o întreprindere aflată în dificultate este situată într-o zonă asistată nu justifică o abordare permisivă a ajutorului de restructurare: pe termen mediu și lung, sprijinirea în mod artificial a unor întreprinderi nu ajută o regiune. Mai mult, pentru a se promova dezvoltarea regională, este în interesul regiunii să își utilizeze resursele astfel încât să se dezvolte rapid activități viabile și durabile. În fine, denaturările concurenței trebuie reduse la minimum chiar și în cazul ajutoarelor pentru întreprinderi din zonele asistate. În acest context, trebuie să se țină seama, de asemenea, de posibilele efecte dăunătoare de contagiune care s-ar putea produce în zona respectivă și în alte zone asistate.
- (98) Prin urmare, criteriile enumerate în capitolul 3 se aplică în egală măsură zonelor asistate, chiar și atunci când se iau în considerare necesitățile dezvoltării regionale. Cu toate acestea, în zonele asistate și dacă nu se prevede altfel în normele sectoriale privind ajutoarele de stat, Autoritatea va aplica dispozițiile din secțiunea 3.6.2 privind măsurile de limitare a denaturărilor concurenței astfel încât să se restrângă impacturile sistemice negative pentru regiune. Acest lucru ar putea implica, în special, cerințe mai puțin stricte în ceea ce privește reducerea capacității sau a prezenței pe piață. În astfel de cazuri se va face o distincție între regiunile eligibile pentru ajutoare regionale în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (a) din Acordul privind SEE și cele eligibile în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (c), pentru a se ține seama de gravitatea mai mare a problemelor regionale din primul caz. Atunci când circumstanțele specifice din zonele asistate impun acest lucru, de exemplu, atunci când un beneficiar se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește atragerea unei noi finanțări de pe piață din cauza faptului că este situat într-o zonă asistată, Autoritatea poate să accepte o contribuție care este mai mică decât 50 % din costurile de restructurare în sensul punctului 64.

5. Ajutoare acordate prestatorilor de SIEG aflați în dificultate

- (99) Atunci când evaluează ajutoarele de stat acordate prestatorilor de SIEG aflați în dificultate, Autoritatea va ține seama de natura specifică a SIEG și, în special, de necesitatea de a asigura continuitatea prestării de servicii în conformitate cu articolul 59 alineatul (2) din Acordul privind SEE.

⁽¹⁾ Cu excepția secretelor comerciale și a altor informații confidențiale, în cazuri justificate în mod corespunzător și sub rezerva acordului Autorității (capitolul privind secretul profesional în deciziile din domeniul ajutoarelor de stat, Decizia nr. 15/04/COL, JO L 154, 8.6.2006, p. 27, și Suplimentul SEE nr. 29, 8.6.2006, p. 1).

⁽²⁾ Quantumul care trebuie publicat este quantumul maxim autorizat al beneficiului fiscal, și nu quantumul dedus în fiecare an (de exemplu, în cazul creditului fiscal este publicat quantumul maxim autorizat al creditului fiscal, și nu quantumul efectiv, care ar putea să depindă de veniturile impozabile și variază de la un an la altul).

⁽³⁾ Aceste informații se publică în termen de 6 luni de la data acordării ajutorului (sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în termen de 1 an de la data la care trebuie depusă declarația fiscală). În cazul ajutoarelor ilegale, părțile contractante vor trebui să asigure publicarea *ex post* a acestor informații, cel târziu în termen de 6 luni de la data deciziei Autorității. Informațiile se pun la dispoziție într-un format care să permită căutarea, extragerea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML.

⁽⁴⁾ Cerința privind publicarea informațiilor nu se va aplica pentru ajutoarele acordate înainte de 1 iulie 2016 și, în cazul ajutoarelor fiscale, pentru ajutoarele solicitate sau acordate înainte de 1 iulie 2016.

- (100) Prestatorii de SIEG pot să solicite ajutoare de stat pentru a presta în continuare SIEG în condiții care sunt compatibile cu viabilitatea lor pe termen lung. Prin urmare, în sensul punctului 47, restabilirea viabilității pe termen lung se poate baza în special pe ipoteza că orice ajutor de stat care îndeplinește cerințele de compatibilitate prevăzute în Cadrul privind SIEG ⁽¹⁾, în Decizia privind SIEG ⁽²⁾, în Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾, în Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ și în Orientările în domeniul aviației ⁽⁵⁾ sau în Regulamentul (CEE) nr. 3577/92 al Consiliului ⁽⁶⁾ și în Orientările în domeniul maritim ⁽⁷⁾ va continua să fie disponibil pe durata oricărui act de încredințare încheiat înainte de începerea perioadei de restructurare sau în timpul acesteia.
- (101) În cazul în care Autoritatea evaluează ajutoarele acordate prestatorilor de SIEG aflați în dificultate în temeiul prezentelor orientări, va lua în considerare toate ajutoarele de stat primite de către prestatorul în cauză, inclusiv orice compensație pentru obligații de serviciu public. Cu toate acestea, deoarece prestatorii de SIEG pot să obțină o mare parte din veniturile lor normale din compensația pentru obligația de serviciu public, cuantumul total al ajutorului stabilit în acest mod poate să fie foarte mare în comparație cu mărimea beneficiarului și poate să supraestimeze sarcina suportată de stat în ceea ce privește restructurarea beneficiarului. Prin urmare, atunci când stabilește contribuția proprie prevăzută în secțiunea 3.5.2.1, Autoritatea nu va lua în considerare nicio compensație pentru obligația de serviciu public care îndeplinește cerințele de compatibilitate prevăzute în Cadrul privind SIEG, în Decizia privind SIEG sau în Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 sau în Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 și în Orientările în domeniul aviației sau în Regulamentul (CEE) nr. 3577/92 și în Orientările în domeniul maritim.
- (102) În măsura în care activele sunt necesare pentru prestarea de SIEG, este posibil ca cerința de a cesiona astfel de active în cadrul unor măsuri de limitare a denaturărilor concurenței în sensul secțiunii 3.6.2 să nu poată fi pusă în aplicare. În astfel de cazuri, Autoritatea poate să solicite adoptarea unor acțiuni alternative care să asigure că nu se denaturează concurența într-o măsură contrară interesului comun, în special prin introducerea, cât mai curând posibil, a unei concurențe loiale cu privire la SIEG în cauză.
- (103) Dacă un prestator de SIEG nu este în măsură să respecte condițiile prevăzute în prezentele orientări, ajutorul în cauză nu poate să fie considerat compatibil. Cu toate acestea, în cazurile respective, Autoritatea poate să autorizeze plata unui astfel de ajutor în măsura în care acest lucru este necesar pentru asigurarea continuității SIEG până când se încredințează prestarea serviciului unui nou prestator. Autoritatea va autoriza ajutorul numai atunci când partea contractantă în cauză demonstrează pe baza unor motive obiective că ajutorul se limitează strict la cuantumul și la durata indispensabile pentru a se încredința prestarea serviciului unui nou prestator.

6. Scheme de ajutoare cu un quantum mai redus și pentru beneficiari mai mici

6.1. Condiții generale

- (104) În cazul în care părțile contractante doresc să furnizeze ajutoare, în temeiul prezentelor orientări, IMM-urilor sau întreprinderilor de stat mai mici, ajutoarele respective ar trebui să fie acordate, în mod normal, în cadrul unor scheme. Utilizarea schemelor contribuie la limitarea denaturărilor concurenței legate de hazardul moral, întrucât permit unei părți contractante să precizeze cu claritate *ex ante* condițiile în care poate decide să acorde ajutoare întreprinderilor aflate în dificultate.

⁽¹⁾ Cadru pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public («Cadrul privind SIEG»), Decizia nr. 12/12/COL (JO L 161, 13.6.2013, p. 12, și Suplimentul SEE nr. 34, 13.6.2013, p. 1).

⁽²⁾ Aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general («Decizia SIEG»), Decizia nr. 12/12/COL.

⁽³⁾ Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 (JO L 315, 3.12.2007, p. 1), încorporat în punctul 4(a) din anexa XIII la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 85/2008 a Comitetului mixt (JO L 280, 23.10.2008, p. 20, și Suplimentul SEE nr. 64, 23.10.2008, p. 13).

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (JO L 293, 31.10.2008, p. 3), articolele 16, 17 și 18, încorporat în punctul 64(a) din anexa XIII la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 90/2011 a Comitetului mixt (JO L 262, 6.10.2011, p. 62, și Suplimentul SEE nr. 54, 6.10.2011, p. 78).

⁽⁵⁾ Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene, Decizia 216/14/COL.

⁽⁶⁾ Regulamentul (CEE) nr. 3577/92 al Consiliului din 7 decembrie 1992 de aplicare a principiului liberei circulații a serviciilor la transporturile maritime în interiorul statelor membre (JO L 364, 12.12.1992, p. 7), încorporat în punctul 53(a) din anexa XIII la Acordul privind SEE prin Decizia nr. 70/1997 a Comitetului mixt (JO L 30, 5.2.1998, p. 42, și Suplimentul SEE nr. 5, 5.2.1998, p. 175).

⁽⁷⁾ Orientări privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim, Decizia nr. 62/04/COL (JO L 240, 13.9.2007, p. 9, și Suplimentul SEE nr. 43, 13.9.2007, p. 1).

- (105) Schemele trebuie să specifice cuantumul maxim al ajutorului care poate să fie acordat unei întreprinderi în cadrul unei operațiuni de furnizare de ajutor pentru salvare, ajutor de restructurare sau sprijin temporar pentru restructurare, inclusiv în cazul în care planul se modifică. Cuantumul total maxim al ajutoarelor acordate unei întreprinderi nu poate depăși 10 milioane EUR, inclusiv ajutorul obținut din alte surse sau în cadrul altor scheme.
- (106) Deși compatibilitatea unor astfel de scheme va fi evaluată, în general, pe baza condițiilor prevăzute în capitolele 3, 4 și 5, este oportun să se prevadă condiții simplificate în anumite privințe, astfel încât părțile contractante să poată aplica respectivele condiții fără a mai consulta Autoritatea și să se reducă sarcina suportată de IMM-uri și de întreprinderile de stat mai mici în privința furnizării informațiilor solicitate. Având în vedere cuantumul redus al ajutoarelor și dimensiunea redusă a beneficiarilor în cauză, Autoritatea consideră că potențialul de generare a unor denaturări semnificative ale concurenței este mai limitat în astfel de cazuri. Prin urmare, dispozițiile de la capitolele 3, 4 și 5 se aplică *mutatis mutandis* schemelor respective, cu excepția cazului în care secțiunile 6.2, 6.3, 6.4 și 6.5 prevăd dispoziții contrare. Prezentul capitol cuprinde, de asemenea, dispoziții privind sprijinul temporar pentru restructurare, precum și dispoziții privind durata și evaluarea schemelor.

6.2. Obiectiv de interes comun

- (107) Deși este puțin probabil ca eșecul unui singur IMM ⁽¹⁾ să genereze gradul de dificultate socială sau de disfuncționalitate a pieței necesar în sensul punctului 44, există o preocupare mai mare în ceea ce privește IMM-urile, și anume aceea că se poate distruge valoarea atunci când IMM-urile care au potențialul de a se restructura pentru a-și restabili viabilitatea pe termen lung nu au posibilitatea de a face acest lucru din cauza problemelor de lichiditate. Prin urmare, în ceea ce privește acordarea de ajutoare în cadrul unor scheme, este suficient ca o parte contractantă să stabilească faptul că eșecul beneficiarului ar putea să genereze dificultăți sociale sau o disfuncționalitate a pieței, în special că:
- (a) ieșirea de pe piață a unor IMM-uri inovatoare sau a unor IMM-uri cu potențial mare de creștere economică ar avea potențiale consecințe negative;
 - (b) ieșirea de pe piață a unei întreprinderi cu legături ample cu alte întreprinderi locale sau regionale, în special cu alte IMM-uri, ar avea potențiale consecințe negative;
 - (c) disfuncționalitatea piețelor de credit sau stimulentele negative de pe aceste piețe ar avea drept consecință intrarea în faliment a unei întreprinderi viabile în absența disfuncționalității sau a stimulentelelor în cauză; sau
 - (d) ar apărea situații dificile similare justificate în mod corespunzător de către beneficiar.
- (108) Prin derogare de la punctul 50, beneficiarii ajutoarelor acordate în cadrul unor scheme nu vor avea obligația de a prezenta un studiu de piață.

6.3. Caracterul adecvat

- (109) Cerința prevăzută la punctul 55 litera (d) va fi considerată ca fiind îndeplinită cu condiția ca ajutorul pentru salvare să fie acordat pentru o perioadă care să nu depășească șase luni, timp în care trebuie să se efectueze o analiză a situației beneficiarului. Înainte de încheierea perioadei respective:
- (a) partea contractantă trebuie să aprobe un plan de restructurare ori un plan de lichidare; sau
 - (b) beneficiarul trebuie să prezinte un plan de restructurare simplificat, în temeiul punctului 115; sau
 - (c) împrumutul trebuie să fie rambursat ori garanția trebuie să înceteze.
- (110) Prin derogare de la punctul 57, părților contractante nu li se va cere să evalueze dacă remunerația stabilită în conformitate cu punctul 56 reprezintă o valoare de referință adecvată.

6.4. Proportionalitatea ajutorului/ajutor limitat la minimum

- (111) Prin derogare de la punctul 64, părțile contractante pot considera o contribuție proprie ca fiind adecvată în cazul în care se ridică la cel puțin 40 % din costurile de restructurare în cazul întreprinderilor mijlocii sau la cel puțin 25 % din costurile de restructurare în cazul întreprinderilor mici.

⁽¹⁾ În sensul capitolului 6, noțiunea de «IMM» include întreprinderile de stat mai mici.

6.5. Efecte negative

- (112) O parte contractantă care intenționează să acorde un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare trebuie să verifice dacă s-a respectat principiul «pentru prima și ultima dată», prevăzut în secțiunea 3.6.1. În acest scop, partea contractantă trebuie să stabilească dacă întreprinderea în cauză a mai primit anterior un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare, inclusiv orice astfel de ajutor acordat înainte de data intrării în vigoare a prezentelor orientări și orice ajutor nenotificat. În caz afirmativ, în situația în care au trecut mai puțin de 10 ani de la acordarea ajutorului pentru salvare sau a sprijinului temporar pentru restructurare ori de la încheierea perioadei de restructurare ori de la oprirea punerii în aplicare a planului de restructurare (luând în considerare evenimentul cel mai recent), nu trebuie să se acorde niciun alt ajutor pentru salvare, ajutor de restructurare sau sprijin temporar pentru restructurare, cu excepția următoarelor cazuri:
- (a) sprijinul temporar pentru restructurare este acordat ulterior ajutorului pentru salvare în cadrul unei singure operațiuni de restructurare;
 - (b) ajutorul de restructurare este acordat ulterior ajutorului pentru salvare sau sprijinului temporar pentru restructurare în cadrul unei singure operațiuni de restructurare;
 - (c) atunci când ajutorul pentru salvare sau sprijinul temporar pentru restructurare a fost acordat în conformitate cu prezentele orientări și ajutorul respectiv nu a fost urmat de un ajutor de restructurare, dacă:
 - (i) atunci când s-a acordat ajutorul în temeiul prezentelor orientări, ar fi fost posibil să se considere în mod rezonabil că beneficiarul ar fi viabil pe termen lung; și dacă
 - (ii) un nou ajutor pentru salvare sau restructurare sau sprijin temporar pentru restructurare devine necesar după cel puțin cinci ani din cauza unor circumstanțe imprevizibile care nu sunt imputabile beneficiarului;
 - (d) în situații excepționale și imprevizibile care nu sunt imputabile beneficiarului.
- (113) Este probabil ca măsurile care limitează denaturările concurenței să aibă un impact disproporționat asupra întreprinderilor mici, având în vedere, în special, sarcina aferentă punerii în aplicare a unor astfel de măsuri. Prin urmare, prin derogare de la punctul 76, părțile contractante nu au obligația să impună astfel de măsuri întreprinderilor mici, cu excepția cazului în care se prevede altfel în normele sectoriale privind ajutoarele de stat. Cu toate acestea, întreprinderile mici nu ar trebui, în mod normal, să își mărească capacitatea în timpul perioadei de restructurare.

6.6. Sprijinul temporar pentru restructurare

- (114) În anumite cazuri, este posibil ca o întreprindere să finalizeze restructurarea fără a avea nevoie de un ajutor de restructurare, cu condiția ca aceasta să poată obține un aport de lichidități pe termen mai lung decât cel prevăzut în cadrul condițiilor aferente ajutorului pentru salvare. Părțile contractante pot să instituie scheme care să permită aportul de lichidități pentru o perioadă mai lungă de șase luni (denumite în continuare «sprijin temporar pentru restructurare»), în condițiile stabilite mai jos.
- (115) Sprijinul temporar pentru restructurare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
- (a) sprijinul trebuie să conste într-un ajutor sub formă de garanții de împrumut sau de împrumuturi;
 - (b) costul financiar al împrumutului sau, în cazul garanțiilor de împrumut, costul financiar total al împrumutului garantat, care include rata dobânzii la împrumut și prima garanției, trebuie să îndeplinească cerințele de la punctul 116;
 - (c) sprijinul temporar pentru restructurare trebuie să respecte dispozițiile de la capitolul 3 din prezentele orientări, astfel cum au fost modificate de prezentul capitol;
 - (d) sprijinul temporar pentru restructurare poate fi acordat pentru o perioadă care să nu depășească 18 luni, minus orice perioadă imediat anterioară ajutorului pentru salvare. Înainte de încheierea perioadei respective:
 - (i) partea contractantă trebuie să aprobe un plan de restructurare, astfel cum se prevede la punctul 55 litera (d) subpunctul (ii) de mai sus, ori un plan de lichidare; sau

- (ii) împrumutul trebuie să fie rambursat ori garanția trebuie să înceteze;
- (e) în termen de cel mult șase luni după efectuarea plății primei tranșe către beneficiar, minus orice perioadă imediat anterioară ajutorului pentru salvare, partea contractantă trebuie să aprobe un plan de restructurare simplificat. Nu este necesar ca planul respectiv să conțină toate elementele prevăzute la punctele 47-52, însă se impune ca, cel puțin, să identifice acțiunile pe care beneficiarul trebuie să le întreprindă pentru restabilirea viabilității sale pe termen lung fără sprijin din partea statului.
- (116) Remunerarea sprijinului temporar pentru restructurare ar trebui stabilită la o rată care să nu fie inferioară ratei de referință prevăzute în Orientările privind ratele de referință pentru întreprinderile slabe care oferă niveluri normale de garantare (în prezent, rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an, la care se adaugă 400 de puncte de bază) ⁽¹⁾. Pentru a oferi stimulente de ieșire, rata ar trebui să fie majorată cu cel puțin 50 de puncte de bază după 12 luni de la efectuarea plății primei tranșe către beneficiar (minus orice perioadă imediat anterioară ajutorului pentru salvare).
- (117) Sprijinul temporar pentru restructurare trebuie să se limiteze la cuantumul necesar în vederea menținerii în activitate a beneficiarului timp de 18 luni; în stabilirea cuantumului respectiv, se va ține cont de rezultatul formulei prevăzute în anexa I. Orice ajutor care depășește rezultatul calculului respectiv va fi autorizat numai în cazul în care este justificat în mod corespunzător prin furnizarea unui plan de lichiditate care stabilește nevoile de lichidități ale beneficiarului pentru următoarele 18 luni.

6.7. Durată și evaluare

- (118) Autoritatea poate să solicite părților contractante să limiteze durata anumitor scheme (în mod normal la patru ani sau mai puțin) și să efectueze o evaluare a schemelor respective.
- (119) Vor fi necesare evaluări pentru schemele în cazul cărora potențialul de a genera denaturări este deosebit de ridicat, și anume cele care prezintă riscul de a restrânge în mod semnificativ concurența dacă punerea lor în aplicare nu este revizuită în timp util.
- (120) Având în vedere obiectivele și pentru a nu impune sarcini disproporționate părților contractante în ceea ce privește proiectele de ajutor cu un quantum mai redus, această evaluare vizează doar schemele de ajutoare cu bugete mari sau care conțin caracteristici noi sau atunci când se anticipează producerea unor modificări semnificative în materie de piață, tehnologie sau reglementare. Evaluarea trebuie să fie efectuată de un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul de stat, pe baza unei metodologii comune ⁽²⁾, și trebuie să fie făcută publică. Evaluarea trebuie să fie prezentată Autorității în timp util pentru a se putea analiza eventuala prelungire a schemei de ajutoare și, în orice caz, la expirarea acesteia. Domeniul de aplicare precis al evaluării și modul de efectuare a acesteia vor fi definite în decizia de aprobare a măsurii de ajutor. Orice măsură de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar trebuie să țină seama de rezultatele evaluării.

7. Proceduri

7.1. Procedura accelerată în cazul ajutoarelor pentru salvare

- (121) Autoritatea va depune toate eforturile pentru a adopta în termen de o lună o decizie privind ajutorul pentru salvare care îndeplinește toate condițiile prevăzute în capitolul 3 și următoarele cerințe cumulative:
- (a) ajutorul pentru salvare se limitează la cuantumul care rezultă din aplicarea formulei prevăzute în anexa I și nu depășește 10 milioane EUR;
- (b) ajutorul nu se acordă în situațiile menționate la punctul 72 litera (b) sau (c).

⁽¹⁾ Pentru evitarea oricărei îndoieli, nota privind remunerarea ajutorului pentru salvare la tabelul marjelor creditului din această comunicare nu se va aplica în cazul ajutoarelor evaluate în temeiul prezentelor orientări.

⁽²⁾ O astfel de metodologie comună poate să fie furnizată de Autoritate.

7.2. Proceduri privind planurile de restructurare

7.2.1. Punerea în aplicare a planului de restructurare

- (122) Beneficiarul trebuie să pună în aplicare integral planul de restructurare și să respecte orice altă obligație prevăzută în decizia Autorității prin care se autorizează ajutorul. Autoritatea va considera orice nepunere în aplicare a planului sau neîndeplinire a altor obligații drept utilizare abuzivă a ajutorului, fără a se aduce atingere articolului 23 din partea II a Protocolului 3 sau posibilității de a sesiza Curtea de Justiție a AELS în temeiul articolului 1 alineatul (2) din partea I a Protocolului 3.
- (123) În cazul în care operațiunile de restructurare se desfășoară pe parcursul mai multor ani și implică cantumuri substanțiale de ajutor, Autoritatea poate să solicite ca plata ajutorului de restructurare să fie împărțită în tranșe și să condiționeze plata fiecărei tranșe de:
- (a) confirmarea, înainte de efectuarea fiecărei plăți, a punerii în aplicare satisfăcătoare a fiecărei etape din planul de restructurare, conform calendarului planificat; sau
 - (b) aprobarea sa, înainte de efectuarea fiecărei plăți, după verificarea punerii în aplicare în mod satisfăcător a planului.

7.2.2. Modificarea planului de restructurare

- (124) În cazul în care ajutorul de restructurare a fost aprobat, partea contractantă în cauză poate, în timpul perioadei de restructurare, să solicite Autorității să accepte modificări ale planului de restructurare și ale cantumului ajutorului. Autoritatea poate autoriza astfel de modificări în cazul în care acestea îndeplinesc următoarele condiții:
- (a) planul revizuit trebuie să indice în continuare o restabilire a viabilității într-un termen rezonabil;
 - (b) dacă se majorează costurile de restructurare, contribuția proprie trebuie să crească în mod corespunzător;
 - (c) dacă se majorează cantumul ajutorului, măsurile de limitare a denaturărilor concurenței trebuie să fie mai ample decât cele impuse inițial;
 - (d) dacă măsurile propuse de limitare a denaturărilor concurenței sunt de mai mică amploare decât cele impuse inițial, cantumul ajutorului trebuie redus în mod corespunzător;
 - (e) noul calendar pentru punerea în aplicare a măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței poate să fie amânat față de calendarul adoptat inițial numai din motive care nu sunt imputabile beneficiarului sau părții contractante: în caz contrar, cantumul ajutorului trebuie redus în mod corespunzător.
- (125) În cazul în care condițiile impuse de Autoritate sau angajamentele asumate de partea contractantă sunt mai puțin constrângătoare, cantumul ajutorului trebuie redus în mod corespunzător sau se pot impune alte condiții.
- (126) În cazul în care partea contractantă în cauză aduce modificări unui plan de restructurare aprobat fără a informa în mod corespunzător Autoritatea sau în cazul în care beneficiarul se îndepărtează de la planul de restructurare aprobat, Autoritatea va iniția o acțiune în temeiul articolului 4 alineatul (4) din partea II a Protocolului 3, astfel cum se prevede la articolul 16 din partea II a Protocolului 3 (utilizare abuzivă a ajutorului), fără a se aduce atingere articolului 23 din partea II a Protocolului 3 și posibilității de a sesiza Curtea de Justiție a AELS în temeiul articolului 1 alineatul (2) din partea I a Protocolului 3.

7.2.3. Necesitatea de a notifica Autorității orice ajutor acordat beneficiarului în timpul perioadei de restructurare

- (127) În cazul în care ajutorul de restructurare este analizat în temeiul prezentelor orientări, acordarea oricărui alt ajutor în timpul perioadei de restructurare, inclusiv în conformitate cu o schemă care a fost deja autorizată, poate să influențeze evaluarea de către Autoritate a amplei necesare a măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței.

- (128) Prin urmare, notificările ajutoarelor de restructurare trebuie să menționeze toate celelalte ajutoare, de orice tip, care sunt prevăzute a fi acordate beneficiarului în timpul perioadei de restructurare, cu excepția cazului în care acestea se încadrează în domeniul de aplicare al regulii *de minimis* sau al regulamentelor de exceptare. Autoritatea ține seama de ajutoarele respective atunci când evaluează ajutorul de restructurare.
- (129) Orice ajutor acordat efectiv în timpul perioadei de restructurare, inclusiv ajutorul acordat în conformitate cu o schemă aprobată, trebuie să fie notificat individual Autorității dacă aceasta nu a fost informată cu privire la ajutorul respectiv la momentul în care a luat decizia privind ajutorul de restructurare.
- (130) Autoritatea va asigura faptul că acordarea de ajutoare în cadrul unor scheme aprobate nu este susceptibilă să eludeze cerințele prevăzute de prezentele orientări.

8. Raportare și monitorizare

- (131) În conformitate cu Protocolul 3, părțile contractante trebuie să prezinte Autorității rapoarte anuale. Rapoartele anuale respective vor fi publicate pe site-ul internet al Autorității.
- (132) Atunci când adoptă o decizie în temeiul prezentelor orientări, Autoritatea poate să impună obligații suplimentare în materie de raportare cu privire la ajutorul acordat pentru a fi în măsură să verifice dacă decizia de aprobare a măsurii de ajutor a fost respectată. În anumite cazuri, Autoritatea poate să solicite numirea unui administrator însărcinat cu monitorizarea, a unui administrator însărcinat cu cesionarea sau a ambilor pentru a se asigura respectarea oricăror condiții și obligații aferente aprobării ajutorului.

9. Măsurile utile în sensul articolului 1 alineatul (1) din partea I a Protocolului 3

- (133) În temeiul articolului 62 alineatul (1) din Acordul privind SEE și al articolului 1 alineatul (1) din partea I a Protocolului 3, Autoritatea propune ca părțile contractante să modifice, dacă este cazul, schemele de ajutor existente în vederea asigurării conformității acestora cu prezentele orientări până cel târziu la 1 februarie 2015. Autoritatea va autoriza orice schemă viitoare cu condiția respectării dispozițiilor respective.
- (134) Părțile contractante sunt invitate să își dea acordul explicit și necondiționat cu privire la măsurile utile propuse la punctul 133 în termen de două luni de la data publicării prezentelor orientări pe site-ul internet al Autorității. În absența unui răspuns din partea unei părți contractante, Autoritatea va considera că partea contractantă în cauză nu este de acord cu măsurile propuse.

10. Data aplicării și durata

- (135) Autoritatea va aplica prezentele orientări de la data adoptării până la 31 decembrie 2020.
- (136) Notificările înregistrate de Autoritate înainte de data adoptării vor fi analizate în temeiul criteriilor în vigoare la data notificării.
- (137) Autoritatea va analiza compatibilitatea cu funcționarea Acordului privind SEE a oricărui ajutor pentru salvare sau de restructurare acordat fără aprobarea sa și care, în consecință, încalcă articolul 1 alineatul (3) din partea I a Protocolului 3, pe baza prezentelor orientări, în cazul în care ajutorul este acordat integral sau parțial după publicarea acestora pe site-ul internet al Autorității.
- (138) În toate celelalte cazuri, Autoritatea va efectua analiza pe baza orientărilor care se aplicau la data acordării ajutorului.

- (139) Fără a se aduce atingere dispozițiilor de la punctele 136, 137 și 138, Autoritatea va aplica dispozițiile de la capitolul 5 începând cu data adoptării orientărilor atunci când analizează ajutoarele acordate prestatorilor de SIEG aflați în dificultate, indiferent de data la care ajutoarele au fost notificate sau acordate.
- (140) În cazul în care, în conformitate cu punctul 9 din Cadrul privind SIEG, Autoritatea analizează, în temeiul prezentelor orientări, un ajutor acordat înainte de 31 ianuarie 2012 unui prestator de SIEG aflat în dificultate, Autoritatea va considera că ajutorul respectiv este compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE dacă respectă dispozițiile Cadrului privind SIEG, cu excepția celor prevăzute la punctele 9, 14, 19, 20, 24, 39 și 60.

ANEXA I

**FORMULA ⁽¹⁾ DE CALCUL A CUANTUMULUI MAXIM AL AJUTORULUI PENTRU SALVARE SAU AL
SPRIJINULUI TEMPORAR DE RESTRUCTURARE PE O PERIOADĂ DE ȘASE LUNI**

$$\frac{EBIT_t + amortizare_t - (\text{capital circulant}_t - \text{capital circulant}_{t-1})}{2}$$

Formula se bazează pe rezultatele din exploatare ale beneficiarului (EBIT, câștiguri înainte de dobânzi și impozite) înregistrate în anul anterior acordării/notificării ajutorului (indicat ca t). La această sumă s-a adăugat amortizarea. Apoi, din total trebuie să se scadă variația capitalului circulant. Variația capitalului circulant se calculează ca diferența dintre activele curente și pasivele curente ⁽²⁾ pentru ultimele perioade contabile închise. În mod similar, orice provizion la nivelul rezultatului din exploatare va trebui să fie clar indicat, iar rezultatul nu ar trebui să includă provizionul respectiv.

Formula vizează estimarea fluxului de trezorerie negativ din exploatare al beneficiarului în anul anterior cererii de ajutor (sau înainte de acordarea ajutorului în cazul ajutoarelor nenotificate). Jumătate din această sumă ar trebui să permită menținerea în activitate a beneficiarului pentru o perioadă de șase luni. Prin urmare, rezultatul formulei trebuie împărțit la 2, în sensul punctului 60. În sensul punctului 117, rezultatul formulei trebuie înmulțit cu 1,5.

Această formulă se poate aplica numai în cazul în care rezultatul este o valoare negativă. În cazul în care în urma aplicării formulei se obține un rezultat pozitiv, va fi necesar să se prezinte o explicație detaliată care să demonstreze că beneficiarul este o întreprindere aflată în dificultate, în conformitate cu definiția de la punctul 20.

Exemplu:

Câștiguri înainte de dobânzi și impozite (milioane EUR)	(12)	
Amortizare (milioane EUR)	2	
Bilanț (milioane EUR)	31 decembrie, t	31 decembrie, t – 1
<i>Active curente</i>		
Numerar sau echivalent	10	5
Conturi de creanțe	30	20
Stocuri	50	45
Cheltuieli plătite în avans	20	10

⁽¹⁾ La EBIT trebuie să se adauge amortizarea din perioada respectivă și variația capitalului circulant pe o perioadă de doi ani (anul anterior cererii și cel dinainte), împărțit la doi pentru a se stabili suma aferentă unei perioade de șase luni.

⁽²⁾ Active curente: lichidități, creanțe (conturi clienți și debitori), alte active curente și cheltuieli plătite în avans, stocuri. Passive curente: datorii financiare, obligații comerciale (conturi furnizori și creditori) și alte pasive curente, venituri reportate, alte datorii angajate, obligații fiscale.

Alte active curente	20	20
Total active curente	130	100
<i>Pasive curente</i>		
Cont creditor	20	25
Cheltuieli angajate	15	10
Venituri reportate	5	5
Total pasive curente	40	40
Capital circulant	90	60
Variația capitalului circulant	30	

$[- 12 + 2 - 30]/2 = - 20$ de milioane EUR.

Întrucât rezultatul formulei este mai mare de 10 milioane EUR, nu se poate utiliza procedura accelerată descrisă la punctul 121. În plus, în acest exemplu, în cazul în care cuantumul ajutorului pentru salvare depășește 20 de milioane EUR sau cuantumul sprijinului temporar de restructurare depășește 60 de milioane EUR, cuantumul ajutorului trebuie să fie justificat în mod corespunzător prin furnizarea unui plan de lichiditate care stabilește nevoile de lichiditate ale beneficiarului.

ANEXA II

Model indicativ de plan de restructurare

Prezenta anexă stabilește cu titlu indicativ elementele componente ale unui plan de restructurare pentru a ajuta părțile contractante și Autoritatea să elaboreze și să analizeze planurile de restructurare într-un mod cât mai eficient posibil.

Informațiile prezentate mai jos nu aduc atingere cerințelor mai detaliate prevăzute în orientările referitoare la conținutul unui plan de restructurare și celorlalte aspecte care trebuie să fie demonstrate de către partea contractantă în cauză.

1. Descrierea beneficiarului
2. Descrierea pieței sau a piețelor pe care beneficiarul își desfășoară activitatea
3. Demonstrarea dificultății sociale pe care ajutorul vizează să o prevină sau a disfuncționalității pieței pe care ajutorul vizează să o remedieze, prezentarea unei comparații cu un scenariu alternativ credibil care nu implică un ajutor de stat, demonstrându-se că obiectivul respectiv sau obiectivele respective nu ar fi îndeplinit(e) sau ar fi îndeplinit(e) într-o mai mică măsură în cazul scenariului alternativ
4. Descrierea cauzelor dificultăților beneficiarului (inclusiv o evaluare a rolului oricăror deficiențe din modelul de afaceri al beneficiarului sau din sistemul său de conducere în generarea dificultăților respective și măsura în care dificultățile ar fi putut fi evitate prin măsuri de gestionare adecvate și luate în timp util) și analiza SWOT

5. Descrierea posibilelor planuri pentru remedierea problemelor beneficiarului și compararea acestor planuri din perspectiva cuantumului ajutorului de stat necesar și a rezultatelor anticipate ale planurilor respective
 6. Descrierea intervenției statului, date complete privind fiecare măsură de stat (inclusiv forma, cuantumul și remunerarea fiecărei măsuri) și demonstrarea faptului că instrumentele alese de ajutor de stat sunt adecvate pentru problemele pe care sunt menite să le remedieze
 7. Prezentarea generală a procesului de punere în aplicare a planului preferat pentru restabilirea viabilității pe termen lung a beneficiarului într-o perioadă de timp rezonabilă (în principiu, care să nu depășească trei ani), inclusiv un calendar al acțiunilor și un calcul al costurilor aferente fiecărei acțiuni
 8. Plan de afaceri care să prezinte previziunile financiare pentru următorii cinci ani și care să demonstreze restabilirea viabilității pe termen lung
 9. Demonstrarea restabilirii viabilității atât în cadrul unui scenariu de bază, cât și în cadrul unui scenariu pesimist, prezentarea și justificarea pe baza unui studiu de piață a ipotezelor folosite și analiza sensibilității
 10. Măsuri propuse privind contribuția proprie și repartizarea sarcinilor
 11. Măsuri propuse de limitare a denaturărilor concurenței”
-